

Horváth Miklós^{1,2}, Ludescher Melinda¹, Wágner Tamás^{1,2}

Uhljár Péter^{1,3}, Dusa Ágnes¹, Pári András^{1,2,4}

A családi adókedvezmény igénybevételének jövedelmi és területi mintázatai Magyarországon

¹ Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért (KINCS)

² Makovecz Campus Alapítvány (MCA) – Collegium Professorum Hungarorum (CPH)

³ Budapesti Corvinus Egyetem (BCE), Nemzetközi Kapcsolatok és Politikatudományi Doktori Iskola

⁴ Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Szociológiai Intézet

Levelező szerző: Horváth Miklós, horvath.miklos@koppmariaintezet.hu

DOI: <https://doi.org/10.63582/KAPOCS.2026.1-2.3>

Absztrakt

A tanulmány a családi adókedvezmény igénybevételének jövedelmi és területi mintázatait vizsgálja Magyarországon. Az elemzés a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) 2014–2024 közötti, illetve a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) 2019–2024 közötti időszakára vonatkozó adataira támaszkodva leíró statisztikai módszerekkel vizsgálja a családi adókedvezmény igénylését jövedelmi decilisek, jövedelemsávok, gyermekszám és vármegye szerinti megoszlásban. A vizsgált időszakban a bruttó átlagkereset országos szinten közel háromszorosára emelkedett, miközben az érvényesített családi adókedvezmény összege lényegesen kisebb mértékben nőtt. Ennek következtében a kedvezmény átlagos aránya az egy adózóra jutó személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelemhez viszonyítva 12,8%-ról 7,1%-ra csökkent. A jövedelmi decilisek szerinti vizsgálat alapján az igénybe vevők közel fele az alsó három jövedelmi tizedbe tartozott, míg a teljes összeg legnagyobb részét a középső jövedelmi csoportok érvényesítették. Jövedelemkategóriák alapján végzett összegzésünk eredménye pedig azt igazolja, hogy az adókedvezményben részesülő családok relatív többségének a jövedelme 2024-ben mediánkereset feletti volt, és a rendelkezésre álló keretösszeg nagyjából 60%-át ők vették igénybe, illetve a nevelt gyermekek számával együtt nőtt a felhasznált összeg rájuk eső részaránya. A területi elemzés szerint a jövedelemhez viszonyított kedvezmény aránya a kevésbé fejlett vármegyékben magasabb, míg Budapesten és a magasabb jövedelmű régiókban alacsonyabb értéket mutat. A gyermekszám szerinti vizsgálat azt mutatja, hogy a teljes kedvezmény legnagyobb részét a kétgyermekes családok vették igénybe, miközben az igénylők körében az egy gyermeket nevelők vannak többségben. Az eredmények arra utalnak, hogy a családi adókedvezmény elsősorban az alsó és középső jövedelmi csoportokban jelenik meg nagyobb arányban, ugyanakkor relatív súlya a jövedelmek növekedéséhez képest 2014 és 2024 között eltelt évtizedben mérséklődött.

Kulcsszavak: családi adókedvezmény, személyi jövedelemadó, területi különbségek, jövedelmi egyenlőtlenségek, jövedelmi decilisek

Abstract

The study examines the income and regional patterns of the utilisation of the family tax allowance in Hungary. The analysis is based on data of the Hungarian Central Statistical Office (HCSO) covering the period 2014–2024 and the National Tax and Customs Administration (NTCA) for the period 2019–2024. The analysis applies descriptive statistical methods to investigate the distribution of family allowance by income deciles, income brackets, number of children, and county. During the analysed period, the national average gross wage nearly tripled, while the total amount of family tax allowance claimed increased at a substantially slower rate. As a result, the average proportion of the allowance relative to the personal income tax base per taxpayer decreased from 12.8% to 7.1%. The analysis by income deciles shows that

nearly half of the claimants belonged to the lowest three income deciles, while the largest share of the total amount was utilised by middle-income groups. We also conducted an analysis by income bands. The results indicate that, in 2024, a relative majority of families benefiting from the tax allowance had incomes above the median wage and they accounted for approximately 60% of the total amount of the available allowance claimed. Furthermore, the share of the utilized amount attributable to these families increased in line with the number of children raised. The regional analysis indicates that the proportion of the allowance relative to income is higher in less developed counties, while lower values are observed in Budapest and in higher-income regions. The analysis by number of children shows that the largest share of the total allowance was claimed by families with two children, whereas families with one child represent the largest group among claimants. Overall, the results suggest that the family tax allowance system is most prevalent among lower- and middle-income groups, while its relative importance compared to income has declined over the past decade as incomes have increased.

Keywords: family tax allowance, personal income tax, regional disparities, income distribution, income deciles

Bevezetés

A munkaalapú családpolitika, különösen a családi típusú adózás bevezetése mögött komoly demográfiai és gazdasági érvek állnak. A szakpolitika alapvető hozzáállása az, hogy az állam nem vonja el a családoktól a gyermekneveléshez és -gondozáshoz szükséges jövedelmet, hanem ott hagyja, ahol azt megkeresték. Így akik vállalják a gyermeknevelés többleterhét, azok anyagilag nem kerülnek hátrányos helyzetbe. Ez a megközelítés hozzájárult a családpolitika és a gazdaságpolitika összhangjához, amely nemcsak demográfiai, hanem gazdasági fejlődést is hozott az ország számára. A családi típusú adózás és az egykulcsos adó együtt arra ösztönzi az állampolgárokat, hogy aktív munkavállalás mellett bátran vállaljanak gyermeket, hiszen ez nem a kereset csökkentését, hanem növekedését jelenti (Székely – Agócs 2023). A 2011-ben az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság által megállapított, sikeresnek tekinthető családtámogatási politika kritériumait (European Economic and Social Committee 2011 – ilyen például a munka és a családi élet összeegyeztetését lehetővé tevő intézkedések bevezetése vagy a nagycsaládok különleges helyzetének figyelembevétele) a magyar családpolitikai intézkedések teljesítik.

A családi adókedvezmény adatainak értelmezése kapcsán fontos kiemelni a kiinduló helyzetet, azaz azt, hogy 2011-ben jelentős átalakuláson ment keresztül a hazai adókedvezmények rendszere, amikor a kormány jelentős mértékű általános családi adókedvezményt vezetett be, amely

aztán 2014-ben a járulékkedvezményekkel még tovább bővült. A 2011. január 1-jétől bevezetett családi adórendszer a munkán alapul, másfelől pedig a gyermeket nevelő családot egységként veszi figyelembe. Ekkortól a családi adókedvezmény jövedelemtől, gyermekszámtól függetlenül mindenkit megillet, tehát kiterjesztették azt az egy- és kétgyermekes családokra is, és az összeget megemelték a gyermekek számától függően (Varga 2024). 2014-től pedig a gyermekes családok már nemcsak a személyi jövedelemadóból, hanem a járulékokból, a nyugdíjjáradékból és az egészségbiztosítási járulékból is érvényesíthetik a gyermekek után járó adókedvezményt. Ez az intézkedés kifejezetten az alacsonyabb jövedelmű, két-, három- vagy többgyermekes családoknak jelentett segítséget (Szabóné Bonifert 2023, Varga 2023). 2016 és 2019 között négy lépcsőben megduplázódott a kétgyermekeseknek járó összeg, ami családonként 40 ezer forintra emelkedett. A 2024 októberében elfogadott huszonegy intézkedést tartalmazó gazdaságpolitikai akcióterv nyomán 2025. július 1-jétől, illetve 2026. január 1-jétől 50-50%-kal emelkedett a családi adókedvezmény összege, amely havi szinten több tízezer forintos többletjövedelmet eredményez a családok számára (háromgyermekes család esetében például havi 158 ezer forintot) (Kopp Mária Intézet 2025). A családi adókedvezmény 2011-es átalakítása azonban az elmúlt tizenöt évben komoly vitákat váltott ki, többen is olyan kritikát fogalmaztak meg, hogy az intézkedés a magasabb

jövedelműek felé kompenzál, és az alacsonyabb jövedelmű csoportok vesztesei az átalakításnak. Nyírády és munkatársai (2025) szerint a családi adókedvezmény a magyarok körében rendkívül ismert és népszerű családtámogatási intézkedés, amely különösen a támogatással érintett célcsoportok esetében mutat kiugró értékeket. Ez a tény pedig már önmagában véve árnyalja azokat a kritikákat, amelyeket az intézkedés redisztribúciós hatásával kapcsolatban megfogalmaztak (Wágner et al. 2026). Jelen tanulmány célja, hogy empirikus adatok alapján hozzájáruljon a szakirodalomban hosszú ideje zajló vitához. Az elemzés leíró statisztikát alkalmaz, a 2010-es évtized első felétől datálható idősoros, valamint a legfrissebb, 2024-re már elérhető adatokra támaszkodó keresztmetszeti megközelítéssel. Utóbbit a szerzők kiegészítették vármegyei léptékű regionális összevetéssel is.

Kutatási kérdések

A tanulmány célja annak empirikus vizsgálata, hogy a családi adókedvezmény igénybevétele hogyan oszlik meg a különböző jövedelmi és területi csoportok között Magyarországon. Ennek érdekében az alábbi kutatási kérdésekre keressük a választ:

1. Hogyan oszlik meg a családi adókedvezményt igénybe vevők köre a jövedelmi decilisek között?

Szakirodalmi áttekintés

A magyar kormány 2011-ben nagyszabású bővítést vezetett be a családi adókedvezmények terén, amelynek mértéke a GDP 0,05%-áról a GDP 0,64%-ára emelkedett, ami az összes állami kiadás mintegy 17%-át tette ki (OECD 2021). Szabóné (2025) nemzetközi példákat vizsgálva foglalkozott a francia és német családi adókedvezményekkel és elméleti modelleket épített arra, hogy egyszerűbb adózási forma nem lenne-e kedvezőbb a családoknak. Azt a szakmai törekvést képviseli, miszerint jó lenne megtalálni a családok számára egy olyan ideális adózási formát, ahol nem kell választani a méltányosság, a hatékonyság és az egyszerűség között, és feleslegesen bonyolult adórendszereket

2. Milyen mértékben koncentrálódik a kedvezményösszege az egyes jövedelmi csoportokban?
 3. Milyen területi különbségek figyelhetők meg a családi adókedvezmény jövedelemhez viszonyított arányában?
 4. Hogyan változott a kedvezmény relatív súlya a jövedelmekhez képest az elmúlt évtizedben?
- A fenti kérdések együttesen arra irányulnak, hogy empirikusan értékeljék a családi adókedvezmény redisztribúciós jellegét.

Hipotézisek

A szakirodalmi eredmények alapján a következő hipotéziseket fogalmazzuk meg:

- H1: A családi adókedvezményt igénybe vevők jelentős része az alsó és középső jövedelmi decilisekbe tartozik.
- H2: A kedvezmény teljes összege a középső jövedelmi csoportokban koncentrálódik.
- H3: A családi adókedvezmény jövedelemhez viszonyított aránya magasabb az alacsonyabb jövedelmű régiókban, mint a magasabb jövedelmű térségekben.
- H4: A családi adókedvezmény relatív súlya a jövedelmekhez képest csökkent a 2014 és 2024 közötti évtizedben.

se kelljen fenntartani. A kérdés alapproblémája az, hogy mi a jobb: egy bonyolultabb, így egyedi helyzetekre jobban reagáló, de éppen ezért könnyebben kijátszható adórendszer vagy egy egyszerűbb, de így kevésbé igazságos adórendszer.

A magyar családtámogatási rendszer prioritásait Lentner és munkatársai (2017) vizsgálták. Tanulmányukban kiemelték, hogy a családi adókedvezmény 2011-es átalakítása alapvető újításként értelmezhető, hiszen az új szabályozás értelmében nem adóban meghatározott kedvezményről, hanem adóalap-csökkentés¹ érvényesítéséről van szó, amelynek összege az el- tartottak számától függően alakul. Az intézkedés

¹ Az adóalap az az összeg, ami után az adót meg kell fizetni. Adóalap lehet a megszerzett bevétel egésze vagy a bevétel törvény által megengedett költségekkel csökkentett része.

következtében jelentősen mérséklődött a gyermekes családok személyi jövedelemadó-terhe (2010-hez képest akár átlagosan 10-20%-kal is több nettó fizetést kaphattak), és a többgyermekes családok többsége esetében a teljes mentesség is megvalósult. A családi adókedvezmény 2014-es járulékkedvezménnyel való kiegészítése pedig elsősorban a három vagy több gyermeket nevelő családokat, illetve a két gyermeket nevelő egyedülállókat érintette kedvezően.

Kovács (2022) azonban kritizálta a 2011-ben átalakított családi adókedvezményt és hangsúlyozta, hogy hiába egészítették ki a rendszert 2014-ben a járulékkedvezménnyel a korábban megszüntetett adójóváírás kivezetéséből fakadó hátrányok ellensúlyozására, annak egyértelmű kedvezményezettjei a jól kereső, többgyermekes családok, tehát a felső társadalmi csoportok. Az alacsonyabb jövedelmű társadalmi csoportok egyáltalán nem tudják vagy csak nagyon alacsony összeggel tudják érvényesíteni a családi adókedvezményt. Ennek hátterében szerinte az áll, hogy az adórendszer egyik kulcsossá tétele miatt a redisztribúció csak a magas jövedelmű rétegeket kompenzálja, szemben a korábbi többkulcsos adórendszerrel, amely az alacsonyabb jövedelműek felé kompenzált. Ebből kifolyólag az újraelosztás gyenge, hiányoznak a szegénység csökkentésére tett kísérletek. Ezt a helyzetet pedig súlyosbítja, hogy 2010 után az univerzális családtámogatásokról a hangsúly a munkaviszonyhoz kötött támogatásra (elsősorban a családi adókedvezményre) helyeződött át. Krekó és munkatársai (2021) megállapították, hogy az adórendszer egyik sajátossága, hogy a fogyasztási adók – különösen az általános forgalmi adó – regresszív jellegűek: mivel az alacsonyabb jövedelmű háztartások jövedelmük nagyobb részét fordítják fogyasztásra, relatíve magasabb adóterhet viselnek és kisebb mértékben képesek megtakarítani. Értelmezésük szerint a regresszív fogyasztási adókat sem a személyi jövedelemadó rendszere, sem más adóelemek – így a családi adókedvezmények – nem ellensúlyozzák teljes mértékben. Ugyanakkor a szerzők azt is hangsúlyozzák, hogy a családi adókedvezmény jövedelemhez viszonyított aránya az alacsonyabb jövedelmű háztartások esetében magasabb, miközben az abszolút, forintban kifejezett támogatási összeg a magasabb jövedelmi decilisek irányába növekszik. Elemzésük arra is rámutat, hogy

a kedvezmény nagyságát jelentős mértékben meghatározza a gyermekek száma: európai összehasonlításban az egygyermekes családok viszonylag alacsonyabb támogatásban részesülnek, míg a három vagy több gyermeket nevelő családok támogatása kifejezetten magasnak tekinthető. Mindezek alapján arra a következtetésre jutnak, hogy a magyar családi adórendszer összességében inkább a magasabb jövedelmű, többgyermekes háztartások számára kedvező, miközben az alacsony jövedelmű, egygyermekes családok relatív hátrányba kerülhetnek az újraelosztás során.

Krekó és munkatársai 2021-es munkája nyomán Varga (2024) adatszimulációs módszerrel vizsgálta meg, hogy a különböző jövedelmi tizedbe tartozóknak a gyermekszámuk mentén a családi adó- és járulékkedvezmények kihasználhatósága és újraelosztási hatása hogyan alakul. Fontos újítása a tanulmánynak, hogy egyéni adatok helyett háztartásokra készítette el a számításait. Varga hangsúlyozza, hogy az eredményei alapján az alacsonyabb jövedelmi decilisekben az adóköteles jövedelem korlátozza az igénybevételt, mivel ezeken a decilisekben alacsonyabb az aktív keresők aránya. A legmagasabb decilisekben pedig a gyermekszám jelent korlátot, mivel a gyermekek aránya a decilisen belül a 8%-ot sem éri el. Eredményei szerint a legalacsonyabb jövedelmi decilisbe tartozó aktív keresők között több mint kétszeres volt az igénybe vett átlagos kedvezmény a legfelső jövedelmi decilishoz képest, amivel Varga cáfolta Krekó és munkatársai (2021) korábbi elemzéseit, amelyek szerint öt-hatszoros mértékű kedvezményt kapnának a magasabb jövedelműek. Sőt, Varga elemzése alapján az mondható el, hogy összességében a legalacsonyabb jövedelmi tizedeknek ötször annyi kedvezmény jutott, mint a legfelső tizedeknek, az egy háztartásra jutó átlagos kedvezmény pedig közel tízszeres a szegényebbek körében. Ez azt jelenti, hogy a családi adókedvezmény jövedelmi decilisek közötti újraelosztási hatása az alacsonyabb jövedelműeknek kedvezett, így nem csupán horizontálisan (jövedelmi decilisen belül) képes kompenzálni a gyermekvállalás költségeit, de vertikálisan is megjelenik a méltányosságra való törekvés. Varga is hangsúlyozza, hogy egyrészt a teljes méltányosság nehezen valósítható meg adókedvezményeken keresztül, másrészt elismeri, hogy mivel a munkaerőpiaci aktivitás szükséges a kedvezmény

igénybevételéhez, így a deprivációval vagy munkanélküliséggel küzdő háztartásokon nem tud segíteni, ott másféle szakpolitikai beavatkozásokra van szükség.

Varga egy korábbi vizsgálatában (2023) is foglalkozott a különböző jövedelmű családok és a családtámogatási rendszerek kapcsolatával, és a családi adókedvezmény mellett a családi pótlékot is bevonta a számításaiba. Ekkor azt állapította meg, hogy a minimálbért kereső csoporton belül a gyermektelen kétkeresősköz képest a családi kedvezmény a három- és négygyermekes kétkeresős háztartásokban tudott túlkompenzálni (azaz a gyermekvállalás költségeit megtéríteni), magasabb fizetési kategóriákban nem. Viszont ez azt is jelenti a szerző értelmezése szerint, hogy a rendszeres, jövedelemszerű családtámogatások ott segítenek, ahol a leginkább szükség van rájuk: a legalacsonyabb jövedelmi kategóriában. Ez azért is fontos, mert a gyermekvállalás így nem válik szegénységi kockázattá.

Varga (2023) érveléséhez csatlakozik Székely – Agócs (2023), akik az adózási adatok elemzése során azt mutatták ki, hogy az alacsonyabb jövedelmi decilisekben is nagyarányú jövedelmi többletet jelentettek a családokat segítő adópolitikai intézkedések. Ennek kapcsán külön kiemelik, hogy a rendszer járulékkedvezménnyel való kiegészítése főleg azoknak a kiskeresetű családoknak jelent segítséget, amelyek a személyi jövedelemadó csökkentése után korábban nem tudták igénybe venni a családi kedvezmény teljes mértékét, mivel a keresetük nem volt elég magas ehhez. Ez a gyakorlatban azt eredményezte, hogy a kevesebbet kereső családoknál a bruttó jövedelem lényegében egyenlővé vált a nettóval. György László és munkatársai (2024) pedig azt állapították meg, hogy a családpolitikai kedvezmények és az adópolitikai intézkedések (köztük a családi adókedvezmény) elsősorban a gyermeket vállaló háztartásokat segítik (a GDP arányában átlagosan 0,6%-nyi jövedelmet csoportosít át számukra), de összességében a középosztály bővülését is támogatták.

Figyelmet érdemel az Európai Bizottság (2025) országspecifikus ajánlása is, amely Magyarország

gazdaság-, szociális, foglalkoztatás-, strukturális és költségvetési politikáját vette górcső alá és amelyben átfogó kritikát fogalmazott meg a magyar családpolitikával kapcsolatban. Az EB álláspontja szerint a családi adókedvezmények – és az anyák személyi jövedelemadó-mentessége – a leginkább rászoruló háztartások célzott támogatása helyett a magasabb jövedelmű háztartások jövedelmi pozícióját javítja, amely hozzájárul a szegénység és az egyenlőtlenségek növekedéséhez. Az ajánlás összességében véve a magyar családpolitikai megközelítéssel – amelyet egyúttal költségvetési kockázatként azonosít – teljesen szemben állva elveti a családok általános támogatását és ehelyett a közvetlen szociális transzfereket részesíti előnyben. Ezzel viszont nem veszi figyelembe azokat a tényeket, amelyek igazolják e megközelítés eredményességét. E tekintetben érdemes kiemelni, hogy nemzetközi összehasonlításban a magyar családi adókedvezmény az OECD-országok között az egyik legbőkezűbb (OECD 2021) és a közhiedelmekkel ellentétben az alacsonyabb jövedelmű társadalmi csoportok számára kedvező: Nyírády és munkatársai (2025) tanulmánya szerint – amely a KSH és a NAV adatai alapján folytatta le az elemzést – ugyanis 2023-ban a családi adókedvezményt érvényesítők 60%-ának az éves jövedelme az átlagkereset alatt volt, 15%-uknak pedig még a minimálbért sem érte el az éves keresete.

Összességében véve tehát a családi adókedvezmény 2011-es átalakítása után a szakirodalomban eltérő kutatási eredmények kerültek bemutatásra annak kapcsán, hogy ez a lépés a magasabb vagy az alacsonyabb jövedelmű társadalmi csoportok számára jelent-e kedvező változást. A szociálpolitikai megközelítést alkalmazó szerzők jellemzően bírálták a családi adókedvezmény átalakítását és a családtámogatási rendszeren belül a munkaviszonyhoz kötött támogatások felé történő hangsúlyeltolódását, ezzel szemben a családpolitikai megközelítésű szerzők arra mutattak rá, hogy az alacsonyabb jövedelmű társadalmi csoportok nem lettek vesztesei a családi adókedvezmény átalakításainak, sőt inkább jól jártak.

A családi adókedvezmények helye a jóléti államok családpolitikai eszköztárában

A családtámogatási rendszerek a fejlett jóléti államokban különböző formákban jelennek meg, amelyek közül az egyik legfontosabb eszközcsoporthoz a gyermeknevelés költségeit csökkentő adópolitikai intézkedések tartoznak. A nemzetközi szakirodalom a családpolitikai eszközöket jellemzően három nagy kategóriába sorolja: a közvetlen pénzügyi transzferek, az adókedvezmények és a szolgáltatási jellegű támogatások (Gauthier 2002, Thévenon 2011). Az adókedvezmények – így a családi adóalap-csökkentések vagy adójóváírások – elsősorban a munkajövedelemmel rendelkező háztartások számára biztosítanak kompenzációt a gyermekneveléssel összefüggő többletkiadásokért.

A jóléti államok tipológiájával foglalkozó kutatások rámutatnak arra, hogy az adópolitikai eszközök különösen a konzervatív vagy családközpontú jóléti rezsimekben kapnak nagyobb szerepet, ahol a család mint gazdasági egység kiemelt jelentőséggel bír

(Esping-Andersen 1999). Az ilyen rendszerekben a családpolitika egyik célja a gyermeknevelés költségeinek horizontális újraelosztása, vagyis annak biztosítása, hogy a gyermekes háztartások ne kerüljenek hátrányos helyzetbe a gyermektelenekhez képest (Thévenon 2011).

A családi adókedvezmények hatásairól szóló empirikus kutatások ugyanakkor eltérő eredményekre jutottak. Egyes tanulmányok szerint a jövedelemhez kötött adókedvezmények elsősorban a középosztály számára jelentenek érdemi támogatást, míg az alacsony jövedelmű háztartások esetében az alacsony adóalap korlátozza a kedvezmény teljes kihasználását (Immervoll – Barber 2005). Más kutatások arra mutatnak rá, hogy a megfelelően kialakított adókedvezmények – különösen járulékkedvezményekkel kiegészítve – képesek mérsékelni ezt a korlátot és szélesebb társadalmi rétegek számára is elérhetővé válhatnak (OECD 2019).

Adatforrások és módszertan

Az elemzés egyik meghatározó jellemzője, hogy adminisztratív adatforrásokra épül, amelyek a teljes adózó népességet lefedik, így mintavételi torzításoktól mentes, elsősorban leíró jellegű képet adnak a gazdasági folyamatokról (OECD 2019). A NAV személyi jövedelemadóadatai ezért megfelelőek a családi adókedvezmény igénybevételének vizsgálatára.

Az elemzés két fő adatforrásra támaszkodik: a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) területi statisztikai adataira, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) személyi jövedelemadóhoz kapcsolódó adminisztratív adataira. A KSH adatai elsősorban a vármegyei szintű jövedelmi mutatók vizsgálatát tették lehetővé, amelyek segítségével a 2014 és 2024 közötti adatokat hasonlítottuk össze. A NAV egyedi adatkérésre bocsátott adatai pedig a családi adókedvezmény tényleges igénybevételének részletes vizsgálatát tették lehetővé jövedelmi és gyermekszám szerinti bontásban a 2019–2024-es időintervallumra, a 2024-es év részletesebb áttekintésével. Az elemzések leíró statisztikai módszereket (arányszámokat, megoszlásokat és idősoros összehasonlításokat) alkalmaznak annak feltárására, hogy a családi adókedvezmény

igénybevétele hogyan alakul a különböző jövedelmi és területi csoportokban. A jövedelmi helyzet szerinti elemzés két megközelítést alkalmaz: egyrészt jövedelmi decilisek szerinti bontást, ahol az első decilis a legalacsonyabb, a tizedik decilis pedig a legmagasabb jövedelmi csoportot jelöli, másrészt jövedelemsávok szerinti kategorizálást, amely a 2024. évi minimálbér és mediánkereset értékeihez igazodik. A mediánbér – az átlagbérral szemben – valósabb képet ad a keresetről, mivel a magas fizetések torzító hatása nem jelentkezik. Így alkalmasabb a jövedelmi egyenlőtlenségek és az életszínvonal mérésére (OECD 2019).

A területi elemzés egy olyan indikátort vizsgál, amely az egy adózóra jutó családi adókedvezmény és az egy adózóra jutó személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem hányadosán alapul. Ez a mutató lehetővé teszi annak vizsgálatát, hogy a családi adókedvezmény milyen arányban járul hozzá a jövedelemhez. A KSH-adatakon alapuló területi elemzésben viszont a mediánkereset helyett a bruttó átlagkeresethez kerültek viszonyításra az adatok, mivel a 2014-es magyarországi mediánbérre nem áll rendelkezésre közvetlen, havi rendszerességű, a KSH által közzétett publikált

adat. A 2014-es évre vonatkozóan a KSH főként az átlagbéreket tette közzé, amelyeket az öt főnél többet foglalkoztató vállalkozások, valamint a költségvetési intézmények adatszolgáltatása alapján számoltak ki (Központi Statisztikai Hivatal 2014). A NAV adatai alapján az elemzés kitér a családi adókedvezményt igénybe vevők számának

alakulására, az igénybe vett kedvezmény összegének megoszlására, valamint ezek jövedelmi decilisek, jövedelemsávok és gyermekszám szerinti különbségeire. Az adatok annak vizsgálatát is lehetővé teszik, hogy a családi adókedvezmény felhasználása milyen mértékben koncentrálódik az egyes jövedelmi csoportokban.

A 2014-es és 2024-es KSH adatok összehasonlító elemzése vármegyei bontásban

A családi adókedvezmény az elmúlt tizenöt évben beépült a családok gazdasági terveibe és jelentős szerepet játszik a gyermekes háztartások pénzügyi támogatásában (Varga 2024, Székely – Agócs 2023, György et al. 2024). A kedvezmény hatásának vizsgálata során e fejezetben egy olyan – a módszertani részben már említett – indikátort alkalmazunk, amely az egy adózóra jutó családi adókedvezmény és a személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem hányadosaként definiálható. Ez az arány azt fejezi ki, hogy a kedvezmény a jövedelem mekkora részének megfelelő adóalap-csökkentést jelent. Amennyiben ez az arány időben csökken, az arra utal, hogy a jövedelmek gyorsabban növekednek, mint a családi adókedvezmény összege. Ebben az esetben a kedvezmény relatív súlya mérséklődik, vagyis a családok jövedelméhez képest kisebb könnyítést biztosít, tehát a jövedelmek emelkedése és az infláció következtében a támogatás relatív és reálértéke csökkenhet.

Egy tartósan csökkenő arány azt jelezheti, hogy a családi adókedvezmény egyre kisebb mértékben járul hozzá a családok jövedelmi helyzetének javításához. Ez alapján felmerülhet a kedvezmény összegének emelése annak érdekében, hogy a támogatás jövedelemhez viszonyított súlya hosszabb távon fennmaradjon.

Összességében az említett indikátor fontos információt ad arról, hogy a családi adókedvezmény mennyire jelent érdemi segítséget a családok számára, és hogyan változik annak relatív jelentősége az idő múlásával.

Az adatokat vármegyei bontásban ismertető elemzéshez a KSH által évenként publikált *Területi statisztikai évkönyvek* rendelkezésre álló adatait használtuk fel 2014-re és 2024-re vonatkozóan (lásd az 1. táblázatot). 2014-ben az egy adózóra jutó személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem országos átlaga 2,044 millió forint volt, Budapest (2,766 millió forint),

Pest vármegye (2,304 millió forint), illetve Komárom-Esztergom vármegye (2,171 millió forint) kiemelkedett, míg Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében (1,593 millió forint), Békés vármegyében (1,644 millió forint) és Somogy vármegyében (1,667 millió forint) volt a legkevesebb. Ennek megfelelően az egy adózóra jutó családi kedvezmény összege egyértelműen Pest vármegyében (333 ezer forint) volt a legmagasabb, és Zala (226 ezer forint), Nógrád (227 ezer forint), illetve Somogy (228 ezer forint) vármegyében volt a legalacsonyabb. Ehhez képest 2024-ben az egy adózóra jutó személyijövedelemadó-alapot képező jövedelem országos átlaga már 5,826 millió forint volt. Ez az összeg Budapest (7,486 millió forint), Pest (6,532 millió forint) és Komárom-Esztergom vármegyékben (6,209 millió Ft) volt a legmagasabb, míg Szabolcs-Szatmár-Bereg (4,608 millió forint), Békés (4,682 millió forint) és Somogy (4,795 millió forint) vármegyékben a legalacsonyabb.

A korábbi évekhez hasonlóan a családi adókedvezmény összegszerű igénybevétele a jövedelmi helyzet-től részben eltérő területi mintázatot mutatott 2024-ben is. Ekkor a legnagyobb összegeket Pest, Fejér és Győr-Moson-Sopron vármegyékben vették igénybe: évi több mint 400 ezer forintot (Pest vármegye esetén több mint 500 ezer forintot). Budapest, illetve Zala, Békés és Somogy vármegyékben ez az összeg nem érte el a 370 ezer forintot. A rendelkezésre álló adatok alapján megfigyelhető, hogy 2014 és 2024 között a jövedelmek dinamikus növekedését nem követte arányos mértékben a családi adókedvezmény összegének emelkedése. Emellett a Nyírády és munkatársai (2025) elemzése által vizsgált 2022-es évhez képest 2024-re valamennyi vármegyében további jelentős jövedelemnövekedés volt megfigyelhető, míg az igénybe vett családi adókedvezmény esetén sokkal kisebb volt az emelkedés mértéke.

1. táblázat. A 2014-es és 2024-es helyzetkép legfontosabb adatai vármegyei bontásban

Vármegye	Egy adózóra jutó személyi jövedelem-adó-alapot képező jövedelem (éves, átlagos, bruttó összeg – millió forint)		Egy adózóra jutó családi kedvezmény (éves, átlagos, bruttó összeg – ezer forint)	
	2014	2024	2014	2024
Bács-Kiskun	1,718	5,091	250	431
Baranya	1,783	5,182	250	405
Békés	1,644	4,682	229	366
Borsod-Abaúj-Zemplén	1,769	5,002	240	405
Budapest	2,766	7,486	263	362
Csongrád-Csanád	1,833	5,346	260	414
Fejér	2,150	6,132	275	453
Győr-Moson-Sopron	2,070	6,066	259	446
Hajdú-Bihar	1,759	5,267	252	429
Heves	1,911	5,376	243	397
Jász-Nagykun-Szolnok	1,761	4,966	238	390
Komárom-Esztergom	2,171	6,209	275	438
Nógrád	1,691	4,973	227	377
Pest	2,304	6,532	333	514
Somogy	1,667	4,795	228	368
Szabolcs-Szatmár-Bereg	1,593	4,608	247	411
Tolna	1,907	5,344	247	412
Vas	1,979	5,525	243	400
Veszprém	1,907	5,533	256	422
Zala	1,820	5,029	226	367
ORSZÁG ÖSSZESEN	2,044	5,826	261	412

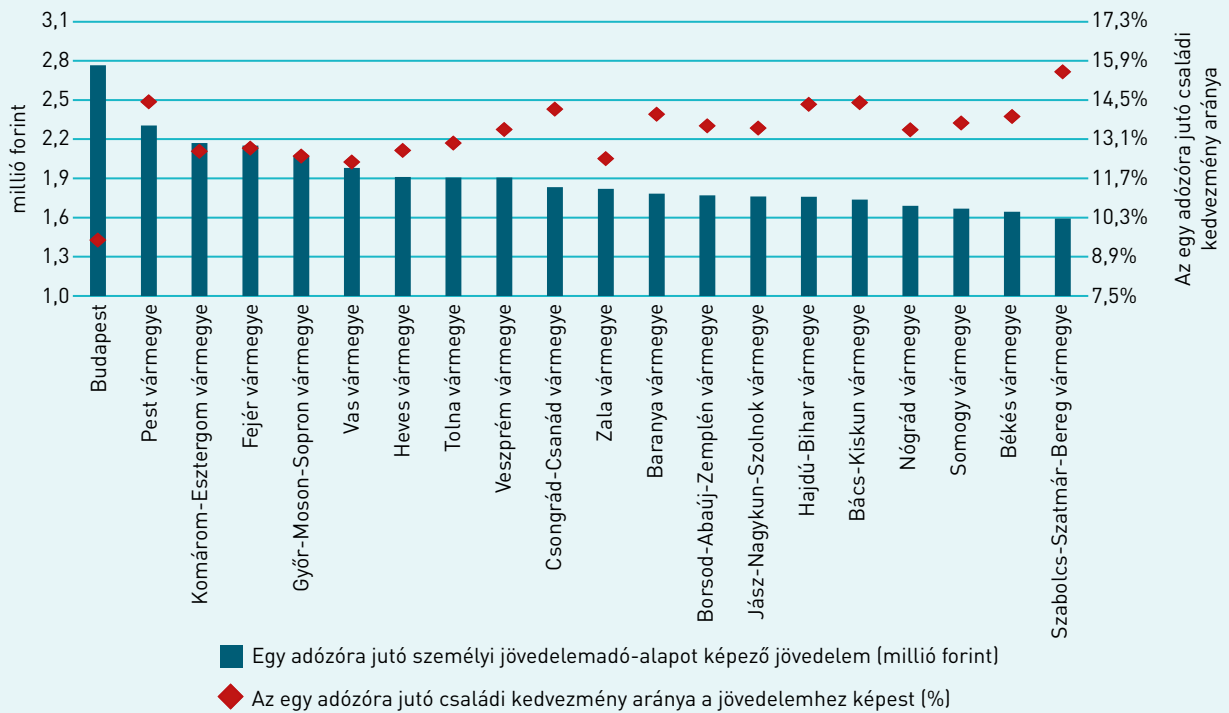
Forrás: KSH. A színskála oszloponként a legkisebb összegtől/értéktől (legvilágosabb szín) a legmagasabb összegig/értékig (legsötétebb szín) terjed.

Pontosabb képet kapunk ugyanakkor, ha a fejezet elején említett indikátort vizsgáljuk, amely azt mutatja meg, hogy a személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelemnek mekkora hányadát tarthaták meg a családok adókedvezményként. Az egy adózóra jutó személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelemhez képest a családi kedvezményt 2014-ben Szabolcs-Szatmár-Bereg (15,5%), Pest (14,4%), Bács-Kiskun (14,4%) és Hajdú-Bihar vármegyékben (14,3%) érvényesítették a legnagyobb arányban, a kedvezmény relatív súlya ezekben a vármegyékben volt a legnagyobb. Ezzel szemben a legkisebb mértékben a Budapesten (9,5%), Vas (12,3%), Zala (12,4%), illetve Győr-Moson-Sopron vármegyékben (12,5%) élő családok érvényesítették (lásd az

1. ábrát és az 1. térképet), tehát a jövedelemhez viszonyítva ezekben a vármegyékben jelentette a legkisebb segítséget.

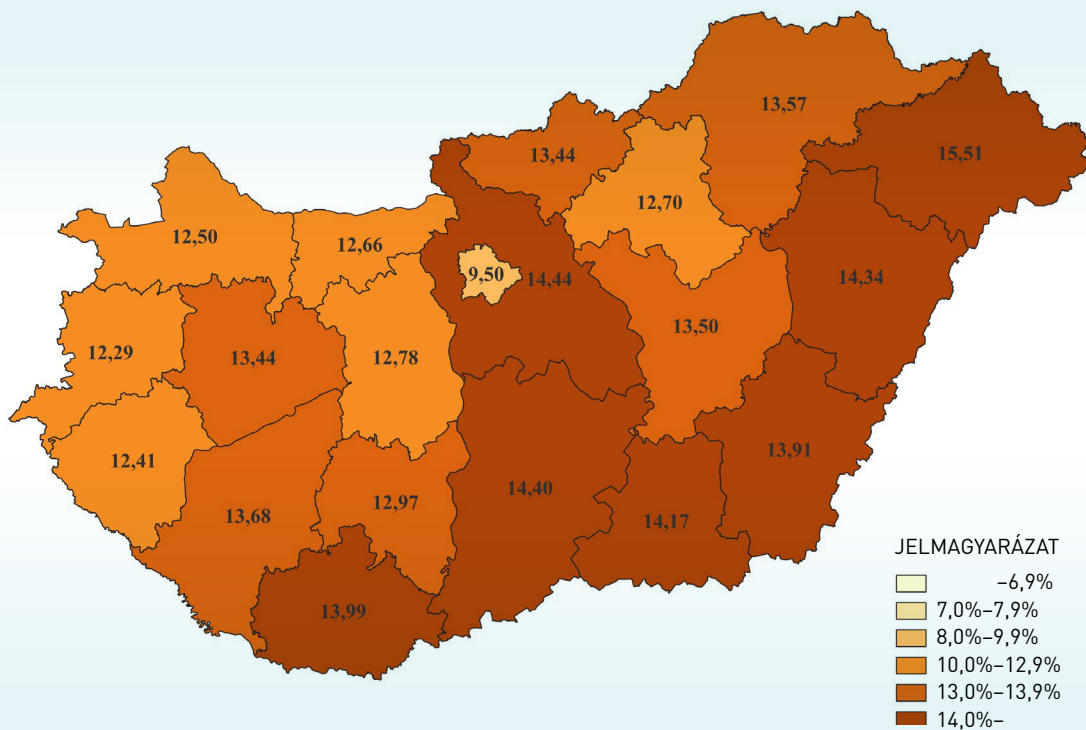
Ehhez képest 2024-ben a családi adókedvezmény a jövedelemhez viszonyítva a legnagyobb segítséget Szabolcs-Szatmár-Bereg (8,9%), Bács-Kiskun (8,5%), Hajdú-Bihar (8,1%) és Borsod-Abaúj-Zemplén (8,1%) vármegyékben jelentette, míg a legkevesebbet a fővárosban (4,8%), illetve a Komárom-Esztergom (7,1%) és Vas (7,2%) vármegyékben élő családok számára jelentette (lásd a 2. ábrát és a 2. térképet).

1. ábra. Az egy adózóra jutó családi kedvezmény aránya a személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelemhez képest vármegyei bontásban 2014-ben

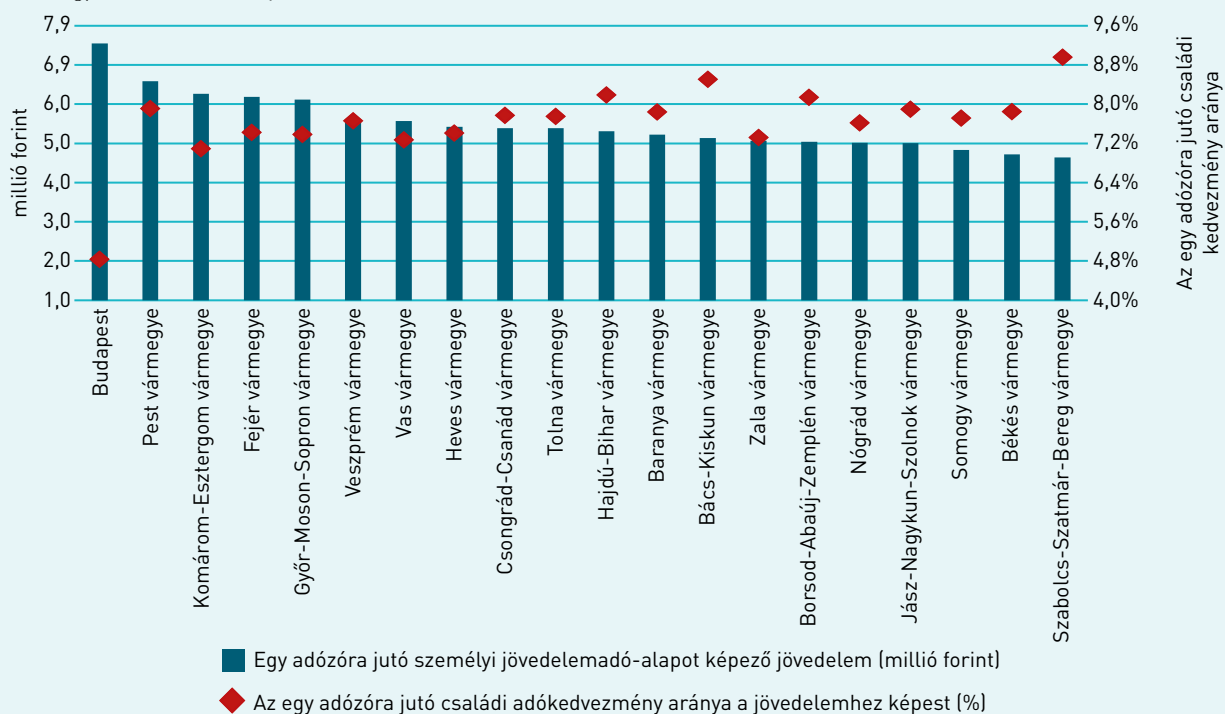
Forrás: KSH, a szerzők saját számítása és szerkesztése

1. térkép. Az egy adózóra jutó családi adókedvezmény aránya a személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelemhez képest vármegyei bontásban 2014-ben

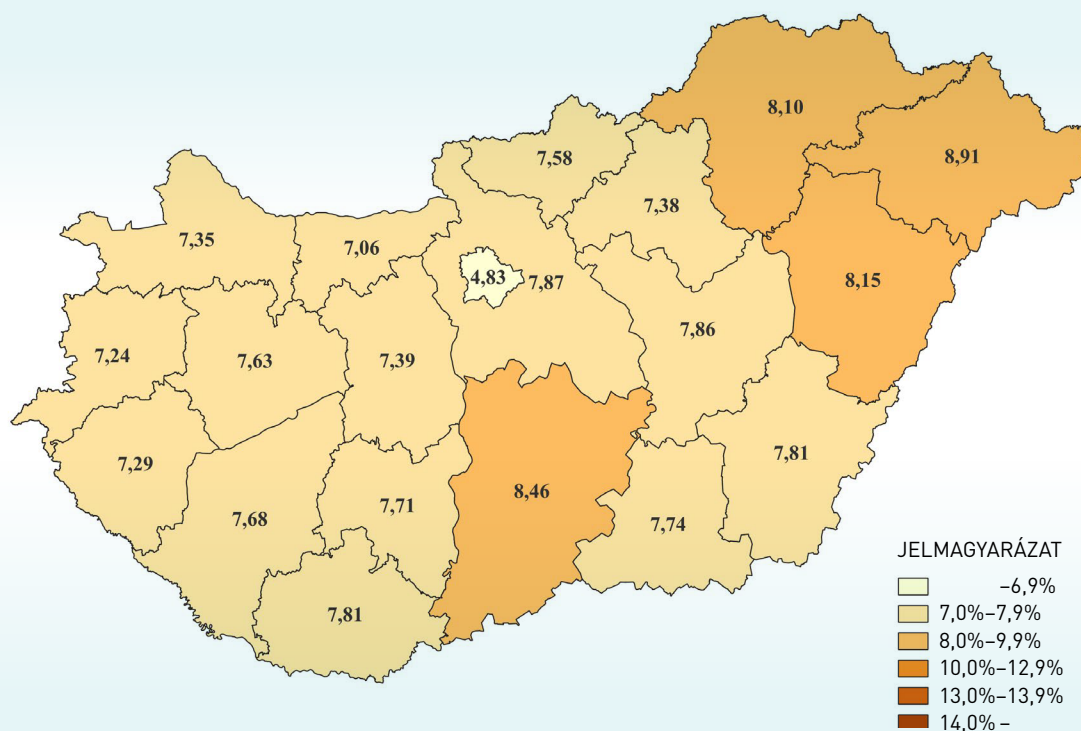
Forrás: KSH, a szerzők saját számítása és szerkesztése

2. ábra. Az egy adózóra jutó családi adókedvezmény aránya a személyijövedelemadó-alapot képező jövedelemhez képest vármegyei bontásban 2024-ben

Forrás: KSH, a szerzők saját számítása és szerkesztése

2. térkép. Az egy adózóra jutó családi adókedvezmény aránya a személyijövedelemadó-alapot képező jövedelemhez képest vármegyei bontásban 2024-ben

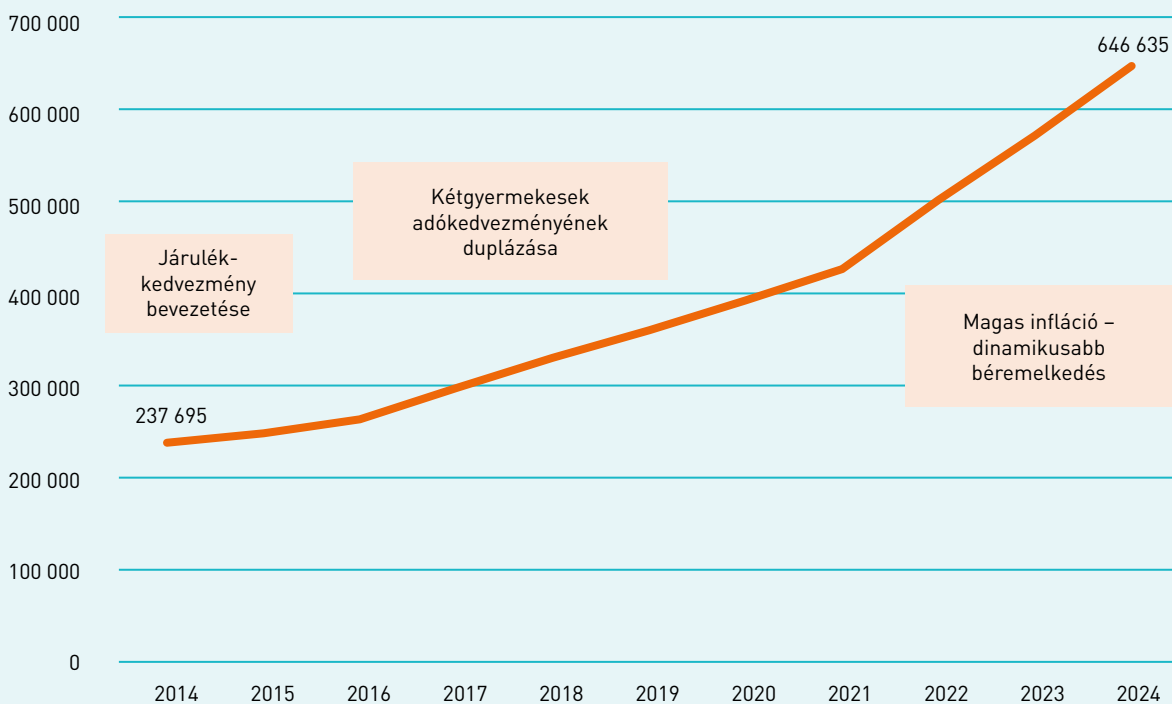

Forrás: KSH, a szerzők saját számítása és szerkesztése

A 2014-es és a 2024-es adatok összevetése alapján megállapítható, hogy az egy adózóra jutó személyijövedelemadó-alapot képező jövedelem összege – az infláció és munkabérek emelkedésének hatására – országos szinten tíz év alatt közel háromszorosára emelkedett. A családi adókedvezmény összege ez idő alatt a kétgyermekesek esetében 2016 és 2019 között megduplázódott, azonban a többi

családtípusnál nem változott. Ennek következtében 2024-ben a családi adókedvezmény a családok jövedelmének már kisebb hányadát tette ki, mint korábban, hiszen míg 2014-ben a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete (Központi Statisztikai Hivatal n. d. b) 237 695 forint volt, addig 2024-re ez az összeg meghaladta a 600 ezer forintot (646 635 forint) (lásd a 3. ábrát).

3. ábra. A teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresetének alakulása, 2014–2024

Forrás: KSH, a szerzők saját számítása és szerkesztése

Fontos kiemelni, hogy ha a fenti adatokat (2014, 2024) összevetjük a megyék gazdasági fejlettségével (Központi Statisztikai Hivatal n. d. a), akkor az látszik, hogy a családi adókedvezmény a legfejlettebb megyében (Szabolcs-Szatmár-Bereg) járul hozzá a legnagyobb arányban a családi jövedelmekhez, míg Budapesten a legkevésbé. Hasonló a helyzet, ha a megyék vásárlóerő-paritás szerinti sorrendjét vagy a bruttó átlagkeresetek alakulását vizsgáljuk vármegyei bontásban (NIQ 2024, Központi Statisztikai Hivatal. n. d. c). Ezek az adatok összecsengenek és megerősítik Varga (2024), valamint Székely – Agócs (2023) tanulmányainak megállapításait, vagyis azt, hogy az alacsonyabb jövedelmű társadalmi csoportokba tartozók számára a szabályozás kedvezőbb.

Általánosságban megállapítható, hogy 2014 és 2024 között a családi adókedvezmény átlagos aránya az egy adózóra jutó, személyijövedelemadó-alapot képező jövedelemhez viszonyítva valamennyi vármegyében csökkent (országos szinten 12,8%-ról 7,1%-ra). A Nyírády és munkatársai (2025) által vizsgált 2022-es évhez képest 2024-re a vizsgált indikátor értéke további mérséklődést mutat, ami arra utal, hogy az elmúlt években egyértelmű, tartós jövedelemnövekedés mellett csökkenő tendencia érvényesült. A havi bruttó átlagkereset összege országos szinten közel háromszorosára emelkedett 2014 és 2024 között, miközben az érvényesített családi adókedvezmény összege valamivel több mint másfélszeresére nőtt. Mindez arra utal, hogy a családi adókedvezmény jövedelemhez viszonyított relatív súlya az elmúlt

évtizedben mérséklődött, ezért a támogatás realértékének megőrzése érdekében indokoltá vált a rendszer felülvizsgálata és az adókedvezmény összegeinek emelése. A kormány döntése alapján (kormány.hu 2024) 2025. július 1-jén elindult az új családi adócsökkentési program, amelynek keretében két lépésben megduplázódott a családi adókedvezmény

összege: 2025. július 1-jétől 50%-kal emelkedett, majd 2026. januárjától a korábbi szint kétszeresére nőtt. Az elemzés további irányaként célszerű lehet a jövőben megvizsgálni, hogy a családi adókedvezmény teljes körű megduplázása a személyijövedelemadó-alapot képező jövedelemhez viszonyítva milyen mértékben növeli a támogatás relatív nagyságát.

A családi adókedvezmény alakulása 2019 és 2024 között a NAV adatai alapján

Az elemzés másik adatforrása a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) személyi jövedelemadóhoz kapcsolódó adminisztratív adatsora, amelynek segítségével a családi adókedvezmény tényleges igénybevételét vizsgáljuk jövedelmi helyzet és gyermekszám

szerinti bontásban. A kedvezményt igénylők jövedelmi helyzetét két megközelítés mentén vizsgáltuk, egyrészt jövedelmi decilisek, illetve jövedelemsávok szerinti kategorizálással, ahol a 2024. évi minimálbér és mediánkeresethez viszonyítottunk.

Jövedelemkategóriák szerinti elemzés

A családi adókedvezmény jövedelmi csoportok szerinti vizsgálata fontos információt nyújt arról, hogy ez a támogatási forma milyen mértékben éri el a különböző jövedelmi helyzetben élő családokat, és hogyan oszlik meg az igénybevétel a társadalmi rétegek között. Az ilyen jellegű elemzés hozzájárul annak megértéséhez, hogy a családtámogatási rendszer mennyiben támogatja az alacsonyabb, illetve magasabb jövedelmű családokat.

A jövedelemkategóriák szerinti elemzéshez a KINCS egyedi adatkérését követően a NAV adatait használtunk, amelyekben az érvényesített családi adókedvezmények összegét vizsgáltuk jövedelmi decilisek, illetve jövedelemsávok mentén. A vizsgálat a 2019 és 2024 közötti időszakot öleli fel. Az elemzés célja a COVID19-világjárvány előtti, viszonylag stabil társadalmi-gazdasági periódus összehasonlítása a későbbi évekkkel, amelyek már jelentős nemzetközi, gazdasági és társadalmi kihívásokkal terhelt környezetben zajlottak.

2019-ben összesen 1830 milliárd forintnyi családi adókedvezményt érvényesítettek, 2024-ben pedig már 14,9%-kal (2 103 milliárd Ft) volt magasabb az e célra fordított összeg, az érvényesítők számának folyamatos csökkenése mellett. A vizsgált öt év alatt 10%-kal (1,06 millió főről 959 ezer főre) csökkent a családi adókedvezményt igénybe vevők köre, amely csökkenés a születésszámok változásával függ össze.

A családi adókedvezmény jövedelmi decilisek szerinti vizsgálata lehetővé teszi annak feltárását, hogy az igénybe vett összeg és az igénylők száma hogyan változott a különböző jövedelmi decilisekben, ahol az egyes a legalsó, a tízes a legfelső jövedelmi decilist jelenti. 2019-ben az igénybe vevők többsége az alacsonyabb jövedelmű háztartások közül került ki. Az alsó (első–harmadik decilis) jövedelmi rétegekbe tartozók adták az igénylők több mint felét, miközben ők érvényesítették a teljes összegnek valamivel több mint harmadát. Ennek egyik fontos magyarázata az, hogy a gyermekes háztartások jelentős része a középosztályba és az alsó középosztályba tartozik, így természetes módon ezek a csoportok jelennek meg nagyobb arányban a kedvezmény igénybe vevői között. Ez összhangban van Varga (2024) eredményeivel.

A jelenség másik magyarázata a családi adókedvezmény működési mechanizmusa. Mivel a támogatás az adóalap csökkentésén keresztül érvényesíthető, a kedvezmény igénybevételéhez aktív munkajövedelem és adófizetési kötelezettség szükséges. Az alsó jövedelmi decilisekbe tartozók közül sokan ugyan rendelkeznek adóköteles jövedelemmel, de annak nagysága korlátozza a teljes kedvezmény kihasználását (Kovács 2022). Tehát megállapítható, hogy bár az igénylők több mint a fele ebből a csoportból kerül ki, a teljes keretösszegből való részesedésük aránya ennél mégis alacsonyabb (lásd a 4. és 5. ábrát).

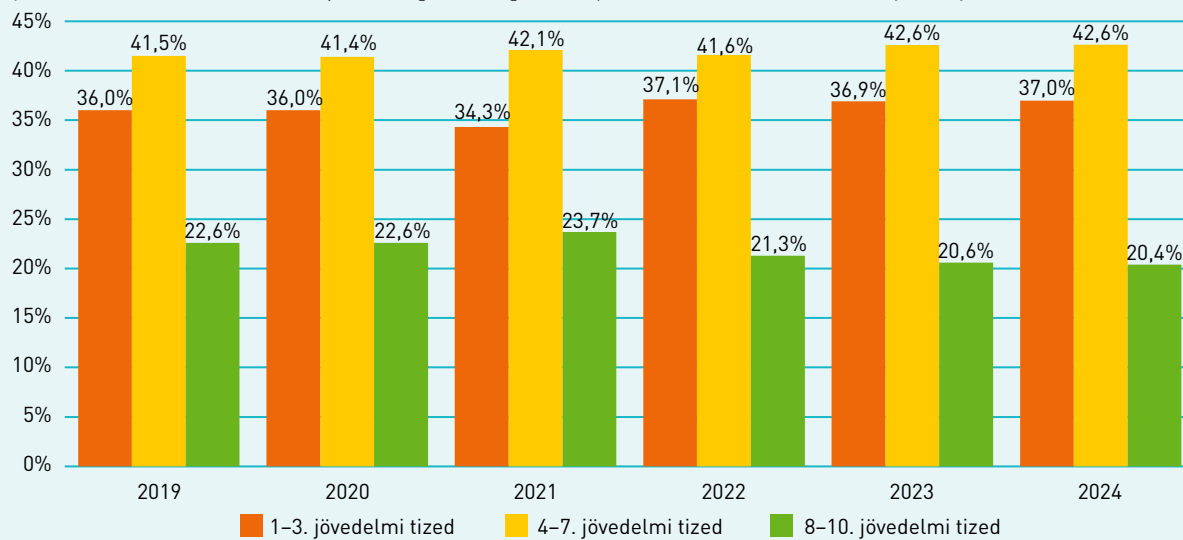
2019-ben a kedvezményt érvényesítők valamivel több mint harmada (34,9%) a középső (négyes–hetes) jövedelmi tizedekbe tartozott, miközben az általuk igénybe vett kedvezmény aránya meghaladta ezt a szintet (41,5%). Ez arra utal, hogy ezek a háztartások stabilabb munkaerőpiaci helyzettel és magasabb jövedelemmel rendelkeztek, így nagyobb mértékben tudták kihasználni az adókedvezményben rejlő lehetőségeket. Az adatok igazolják, hogy 2019-ben a családi adókedvezményt érvényesítők túlnyomó többsége az alsó és középső jövedelmi csoportokból került ki, és az adókedvezmény teljes összegének döntő részét is e csoportok használták fel.

A jelenség összefügg a 2010 utáni magyar családpolitika egyik alapvető sajátosságával is, amely a munkajövedelemhez kötött családtámogatási formákat részesíti előnyben (Barzó 2023). Az ilyen típusú támogatások célja egyrészt a gyermekvállalás ösztönzése, másrészt a munkavállalás és a gyermeknevelés összehangolásának támogatása. Ennek következtében a családi adókedvezmény leginkább azokhoz a háztartásokhoz jut el, amelyek aktív szereplői a munkaerőpiacnak, és jövedelmük lehetővé teszi a kedvezmény érdemi kihasználását (Fűrész – Molnár 2022). 2024-ben 2019-hez hasonló tendencia figyelhető meg egyes jövedelmi tizedek esetében, azaz az igénylők

döntő többsége továbbra is az alacsonyabb, illetve a középső jövedelmi kategóriákba tartozik, és az adókedvezmény legnagyobb része is e csoportoknál koncentrálódik. Az első három jövedelmi tizedben 2019-ről 2024-re 18,2%-kal nőtt az érvényesített adókedvezmény összege, miközben az igénylők száma 16,8%-kal csökkent. A középső jövedelmi kategóriában (negyedik–hetedik tized) az adókedvezmények összege hasonló mértékben nőtt, miközben az igénylők száma kisebb mértékben csökkent (2,3%). A legfelső jövedelmi kategóriába esők (nyolcadik–tizedik tized) által érvényesített adókedvezmény összegének enyhe növekedése (3,6%) mellett az igénylők száma mindössze 1,7%-kal csökkent. Az érvényesített összeg egyedül a legmagasabb jövedelműek csoportjában (tizedik decilis) nem növekedett 2019-ről 2024-re, a többi jövedelmi tizedben növekedés tapasztalható az összeg tekintetében, miközben az érvényesítők száma minden decilisben csökkent.

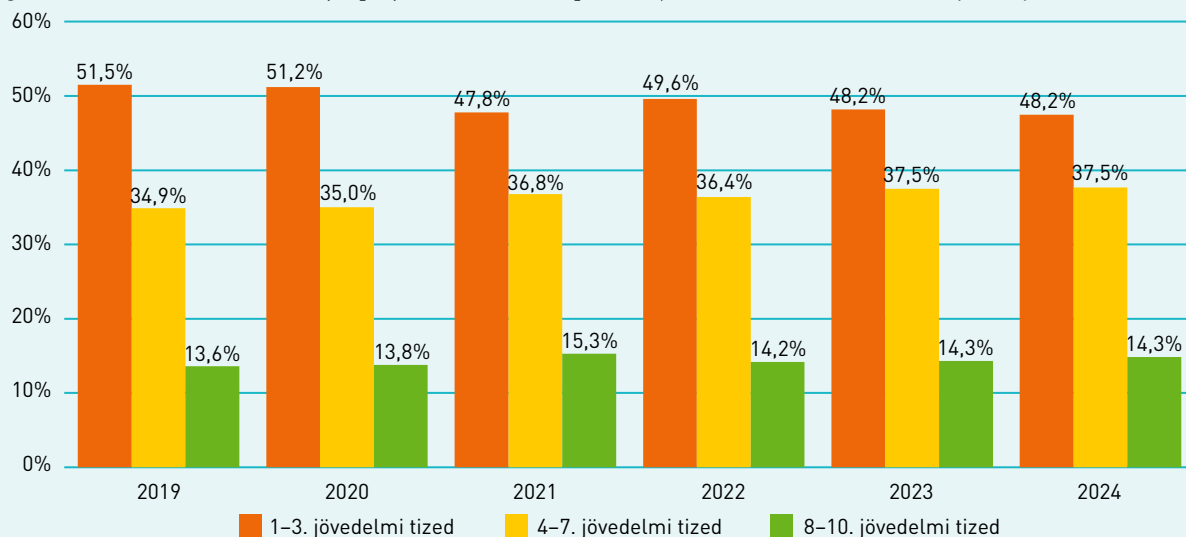
Összességében megállapítható, hogy a családi adókedvezmény rendszere továbbra is elsősorban az alsó és középső jövedelmi rétegek számára jelent fontos támogatási formát, miközben az egy igénylőre jutó támogatás mértéke a vizsgált időszakban növekedett, és a növekedés mértéke az alacsonyabb jövedelmi csoportokban a magasabb.

4. ábra. A családi adókedvezmények összegének megoszlása jövedelmi decilisek szerint 2019–2024

Forrás: NAV-adatok, a szerzők saját szerkesztése

5. ábra. A családi adókedvezményt igénylők számának megoszlása jövedelmi decilisek szerint 2019–2024

Forrás: NAV-adatok, a szerzők saját szerkesztése

Családi adókedvezményt érvényesítők jövedelmi decilisek szerint 2024-ben

2024-ben a családi adókedvezményt közel egymillió adózó (959 144 fő) vette igénybe, akik együttesen több mint 2000 milliárd forint (2103 milliárd forint) értékben érvényesítették a kedvezményt.

A jövedelmi deciliseket tekintve jól látható az adatokból, hogy a családi adókedvezményt érvényesítők közel fele (47,5%, 455 388 fő) alacsonyabb jövedelmű csoportokba tartozik. A negyedik–hetedik decilisekbe az adókedvezményt érvényesítők valamivel több mint harmada tartozik (37,7%, 361 549 fő). A legmagasabb jövedelmű csoportok részesedése ennél lényegesen alacsonyabb (14,8%, 142 207 fő) (lásd a 6. ábrát).

Az adókedvezményt érvényesítők száma a jövedelem emelkedésével fokozatosan csökken, vagyis a legalsó jövedelmi csoportokban koncentrálódik a legtöbb érvényesítő, míg a legmagasabb jövedelmi kategóriákban már jóval kisebb az arányuk. A családi adókedvezményt érvényesítők közül az első tizedbe összesen 197 406 fő (20,6%) tartozik, ők képezve a relatív többséget, az utolsóba pedig mindösszesen 24 318 fő (2,5%).

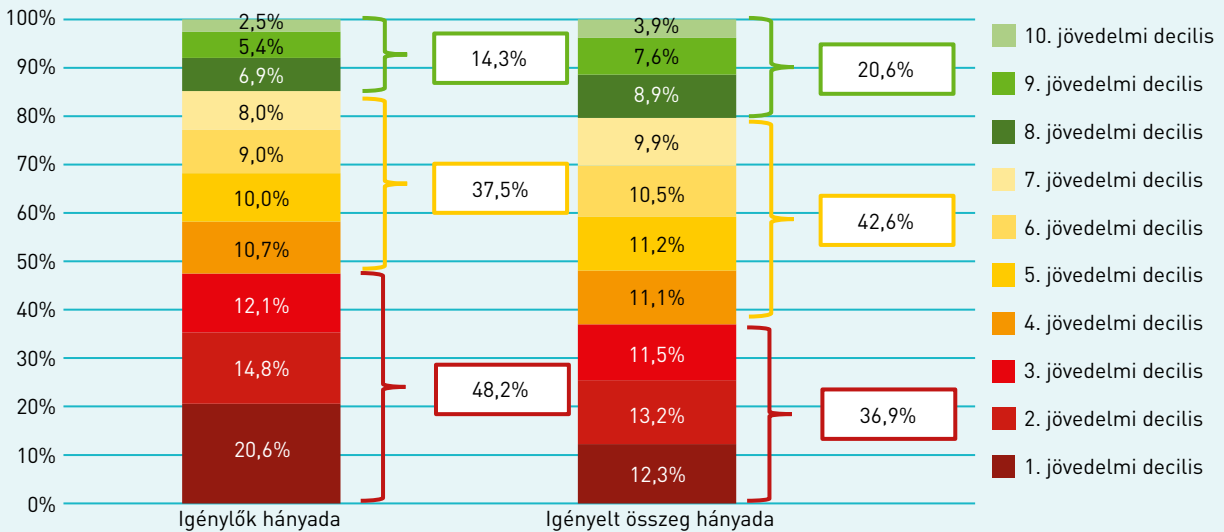
A felhasznált adókedvezmény összege szintén elsősorban az alacsonyabb és középső jövedelmi csoportokhoz köthető. Az első három jövedelmi tizedbe tartozók összesen 778 milliárd forintnyi adókedvezményt érvényesítettek, ami a teljes összeg 37%-át jelenti. A negyedik–hetedik jövedelmi

tizedekbe tartozók 897 milliárd forintot érvényesítettek, ami a teljes összeg 42,6%-a. A legfelső jövedelmi kategóriába esők (nyolcadik–tizedik tized) 429 milliárd forint családi adókedvezményt érvényesítettek, ez a teljes összeg 20,4%-a (lásd a 6. ábrát).

Abban az esetben, ha a családi adókedvezmény összegét jövedelmi tizedenként vizsgáljuk, az látható, hogy azt legnagyobb százalékban (13,2%) a második tizedbe tartozók érvényesítették, miközben az igénylők legnagyobb hányada (20,6%) az első tizedből jön. Az alacsonyabb jövedelmi decilisekben (különösen az alsó, első–harmadik tizedben) az igénylők aránya szisztematikusan meghaladja az általuk realizált támogatási összeg arányát, ami a korlátozott adóalapból fakadó kihasználási korlátokra vezethető vissza. A jövedelem növekedésével a két mutató közötti különbség fokozatosan csökken, majd a középső jövedelmi tartományban közel kiegyenlítődik. Ez az a pont, ahol a jogosultság és a tényleges igénybevétel közötti eltérés minimalizálódik, vagyis a háztartások átlagosan már képesek a rendelkezésre álló kedvezményt teljes mértékben érvényesíteni.

Összességében jól látható, hogy a családi típusú adózásra fordított kiadásoknak csak a kisebb része jut el a felső decilisbe tartozó családokhoz, a középső és az alsóbb decilisbe tartozók az igényelt összeg nagyobb hányadát tudják érvényesíteni.

6. ábra. A családi adókedvezmény összege és az igénylők megoszlása jövedelmi decilisek szerint 2024-ben

Forrás: NAV-adatok, a szerzők saját szerkesztése

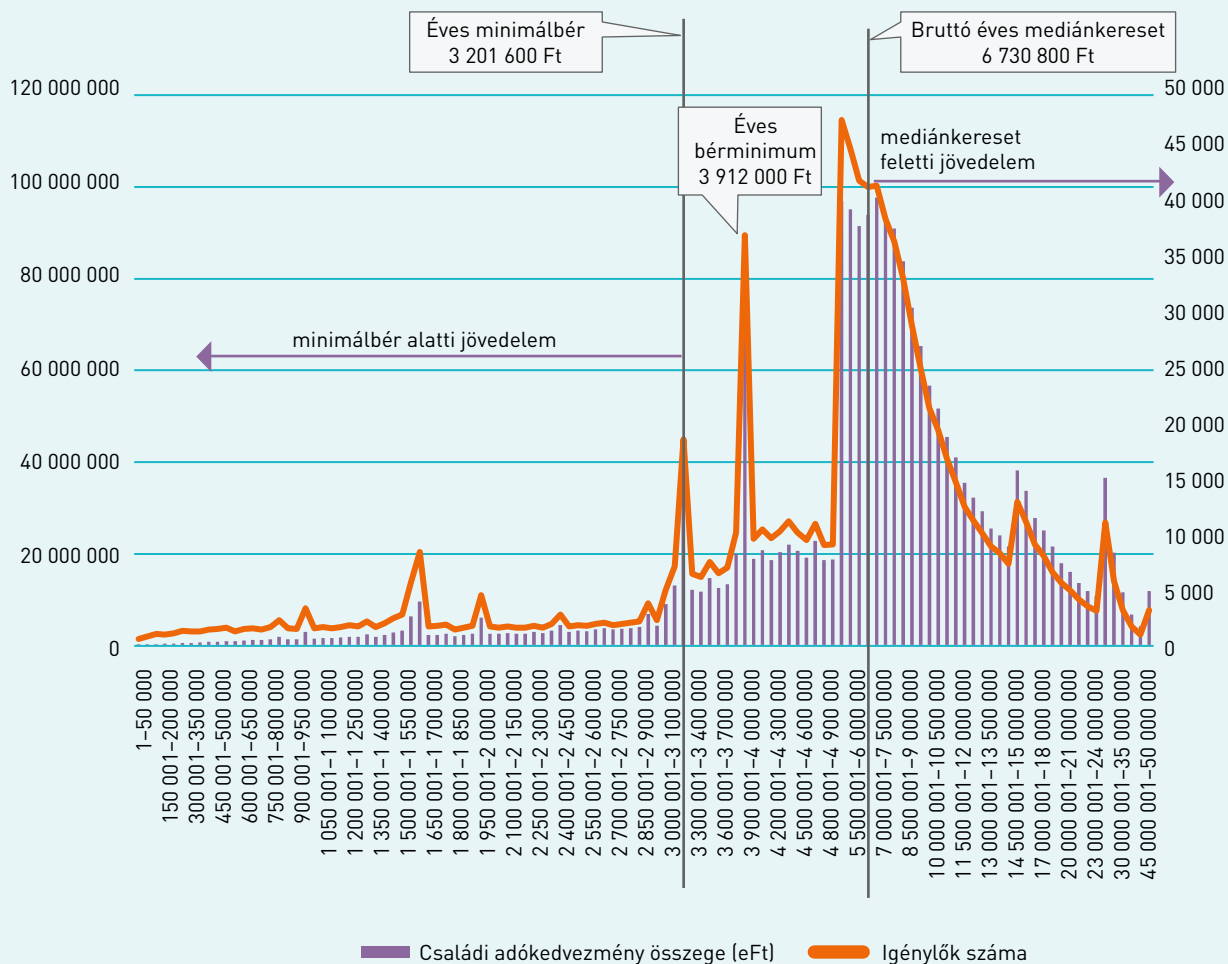
A családi adókedvezményt érvényesítők adatai jövedelemsávok szerint 2024-ben

A jövedelemsávok szerinti elemzés kiegészíti a jövedelmi decilisek alapján végzett vizsgálatot, mivel az adózók jövedelmi helyzetét előre meghatározott jövedelmi kategóriák mentén mutatja be, amely segítségével megtudhatjuk, hogy az eltérő jövedelmű adózói csoportok milyen arányban részesülnek a kedvezményből.

A NAV 2024-es éves szja-adatai alapján a családi adókedvezményt igénybe vevőket jövedelmük szerint három kategóriába soroltuk. A kategóriákat a 2024. évi minimálbérhez (266 800 Ft), illetve a bruttó mediánkeresethez (560 900 Ft) igazítottuk. Ennek megfelelően az első csoportba kerültek azok, akiknek az éves jövedelme nem érte el a 3 201 600 forintot, így őket tekintjük a minimálbér alatti jövedelemmel rendelkezőknek (a rendelkezésre álló adatok alapján a kategóriaképzéshez a 3 200 000 forintos szintet határoztuk meg). A második csoportba soroltuk azokat, akiknek az éves bruttó keresete a minimálbér és a mediánkereset közötti (amit bruttó 3 200 001 forint és 6 500 000 forint közötti jövedelemként határoztunk meg). A harmadik csoportba pedig azok kerültek, akiknek az éves bruttó mediánkeresete meghaladja a 6 730 800 forintot, amihez a NAV adataiból a 6 500 000 forint feletti összeghatárt tudtuk illeszteni, és így őket tekintjük mediánkereset feletti jövedelemmel rendelkezőknek.

Ennek megfelelően megállapítható, hogy 2024-ben a családi adókedvezményt érvényesítők felének (50,2%) az éves jövedelme a mediánkereset alatt volt, 15%-uknak pedig még a minimálbért sem érte el az éves keresete (lásd a 7. ábrát). Ha viszont azt is megvizsgáljuk, hogy a teljes összeg mekkora hányada jutott az egyes jövedelmi kategóriákra, azt láthatjuk, hogy a legszegényebb minimálbér alatti jövedelmű 15% mindösszesen a keretösszeg 7,5%-át tudta érvényesíteni, ami igazolja azt a felvetést, hogy az ő keresetüknek az adóalapja sok esetben nem elegendő a kedvezmény igénybevételehez. A minimálbér és a mediánbér között keresők esetében már sokkal jobban kiegyenlítődnek az arányok: a 35,2% igénylő a teljes összeg 32,1%-át tudta hasznosítani. A 2024-es családi adókedvezmény összegének a 60%-át a mediánkereset feletti jövedelműek vették igénybe. Ez nem mond ellent a decilisek szerinti elemzésből levont következtetéseknek – amely szerint a családi adókedvezményhez kapcsolódó költségvetési ráfordítások nagyobb része az alacsonyabb és a középső jövedelmi csoportokhoz jut el –, ugyanis a mediánkereset feletti jövedelműek nem azonosíthatók a felső decilisekbe tartozókkal. Ez a megközelítés egy másik szempontból mutatja be azt, hogy a vizsgált támogatási forma milyen mértékben éri el a különböző jövedelmi helyzetben lévő családokat.

7. ábra. Családi adókedvezmények összege és az igénylők száma jövedelemsávok szerint 2024-ben

Forrás: NAV-adatok, a szerzők saját szerkesztése

A családi adókedvezményt érvényesítők adatai gyermekszám szerint 2024-ben

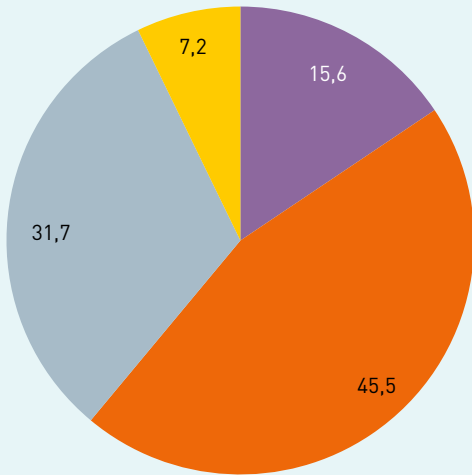
A jövedelmi helyzet szerinti elemzést követően a következő lépésként érdemes a családi adókedvezményt érvényesítők adatait gyermekszám szerint is vizsgálni, mivel a kedvezmény mértéke és igénybevétele szorosan összefügg a háztartás gyermeklétszámával.

A rendelkezésre álló adatok alapján elmondhatjuk, hogy 2024-ben a családi adókedvezmény teljes összegének közel felét, azaz 45,5%-ot (956,088 milliárd forintot) a kétgyermekes családok érvényesítették. A háromgyermekesek az említett összeg 31,7%-át (667,763 milliárd forintot), az

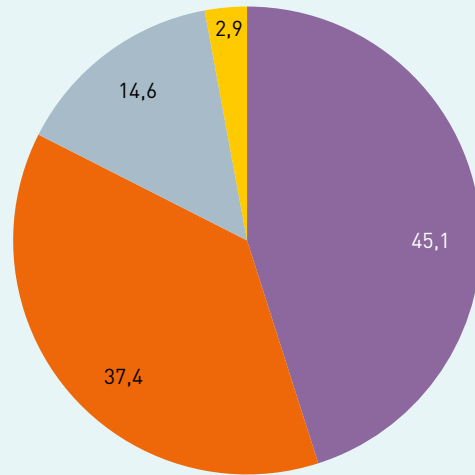
egygyermekesek 15,6%-át (328,002 milliárd forintot), a négy vagy több gyermeket nevelők pedig mindösszesen 7,2%-át (151,620 milliárd forintot) vették igénybe a teljes összegnek. Ha viszont az adókedvezményt érvényesítők számát vizsgáljuk szintén a nevelt gyermekek száma szerint, megállapítható, hogy az igénylők körében az egy gyermeket nevelők vannak a legtöbben (45,1%), és ahogy növekszik a nevelt gyermekek száma, úgy csökken az igénylők részaránya. Az adatok alapján megállapítható, hogy a kétgyermekes családok használták fel a rendelkezésre álló összeg legnagyobb részét, viszont az igénylők körében az egy gyermeket nevelők vannak a legtöbben (lásd a 8. ábrát).

8. ábra. A családi adókedvezmény összege és az igénybe vevők gyermekszáma szerint 2024-ben

A családi adókedvezmény összegének megoszlása gyermekszám szerint (%) 2024

A családi adókedvezményt érvényesítők megoszlása gyermekszám szerint (%) 2024

- Családi kedvezmény egy gyermek esetén
- Családi kedvezmény két gyermek esetén
- Családi kedvezmény három gyermek esetén
- Családi kedvezmény 4+ gyermek esetén

Forrás: NAV-adatok, a szerzők saját szerkesztése

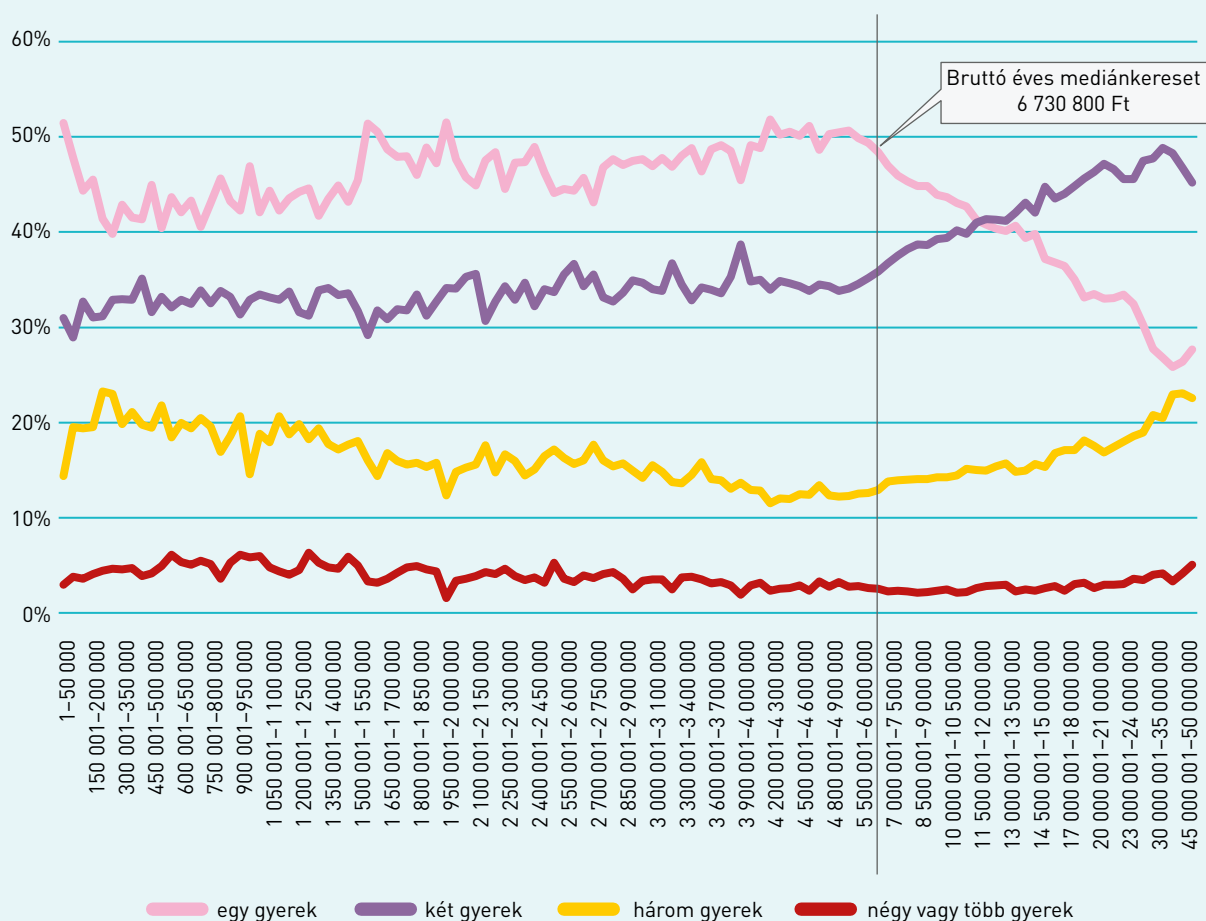
A családi adókedvezményt érvényesítők megoszlása jövedelem és gyermekszám szerint 2024-ben

2024-ben 959 144 fő vette igénybe a családi adókedvezményt. Jövedelemsávok szerint vizsgálva azt találjuk, hogy a mediánkereset alatti jövedelemmel rendelkezők körében az egy gyermeket nevelők vannak a legtöbben, és ahogy nő a gyermekek száma, úgy csökken az igénylők részaránya. Ennek hátterében az állhat, hogy az alacsonyabb jövedelmű háztartások esetében a gyermekvállalás gazdasági korlátai erőteljesebben érvényesülnek, így a nagyobb gyermeklétszám ritkább (Fuchs 2003). Emellett az alacsonyabb jövedelmi helyzet gyakran instabilabb munkaerőpiaci pozícióval jár együtt, ami szintén korlátozhatja a több gyermek vállalását (Király – Paksi 2012). Ezzel szemben a mediánkereset feletti jövedelemmel rendelkezők körében fokozatos átrendeződés figyelhető meg az

igénylők összetételében: az egygyermekesek aránya csökken, miközben a két- és háromgyermekes családok részaránya növekszik. Ez arra utal, hogy a kedvezőbb anyagi helyzetű háztartások körében gyakoribb az egynél több gyermek vállalása. A magasabb jövedelmi szint nagyobb pénzügyi biztonságot nyújt, amely megkönnyíti a több gyermekkel járó költségek viselését, valamint stabilabb munkaerőpiaci helyzetet feltételez, ami szintén hozzájárulhat a nagyobb családméret kialakulásához (Fuchs 2003) (lásd a 9. ábrát).

A jelenség részben a magyar családpolitikai rendszer ösztönző jellegével is összefügg, hiszen a több gyermek után magasabb összegű családi adókedvezmény jár, azonban annak teljes kihasználása elsősorban a magasabb jövedelműek számára lehetséges. Ezt láthattuk a korábban megállapítottakban is, miszerint a 2024-es családi adókedvezmény 60%-át a mediánkereset feletti jövedelemmel rendelkezők vették igénybe.

9. ábra. A családi adókedvezményt igénybe vevők megoszlása jövedelem és gyermekszám szerint 2024-ben

Forrás: NAV-adatok, a szerzők saját szerkesztése

Az igénybe vett családi adókedvezmény összegének alakulása jövedelem és gyermekszám szerint 2024-ben

A 2024-ben 2103 milliárd forint után érvényesítettek a családi adókedvezményt, ami a költségvetésben 372 milliárd forint kiadást jelentett. Az adatok alapján megállapítható, hogy az egygyermekesek által igénybe vett adókedvezmény összege a jövedelemsávok emelkedésével folyamatosan csökkent. Ennek egyik magyarázata, hogy az egygyermekes családok jelentős része az alacsonyabb és a közepes jövedelmi kategóriákban koncentrálódik. Magyarországon az egygyermekes családmódel gyakran a fiatalabb, pályakezdő vagy alacsonyabb jövedelmű háztartások körében jelenik meg, akik a gyermekvállalás kezdeti szakaszában még nem rendelkeznek magas keresettel (OECD 2023, Varga 2024), valamint az egy gyermek után járó családi adókedvezmény összege a magasabb jövedelmű

háztartások esetében kisebb jelentőséggel bír az összjövedelemhez viszonyítva. Emiatt a magasabb jövedelmi sávokban kisebb arányban jelenik meg a teljes keretösszezből való részesedésük.

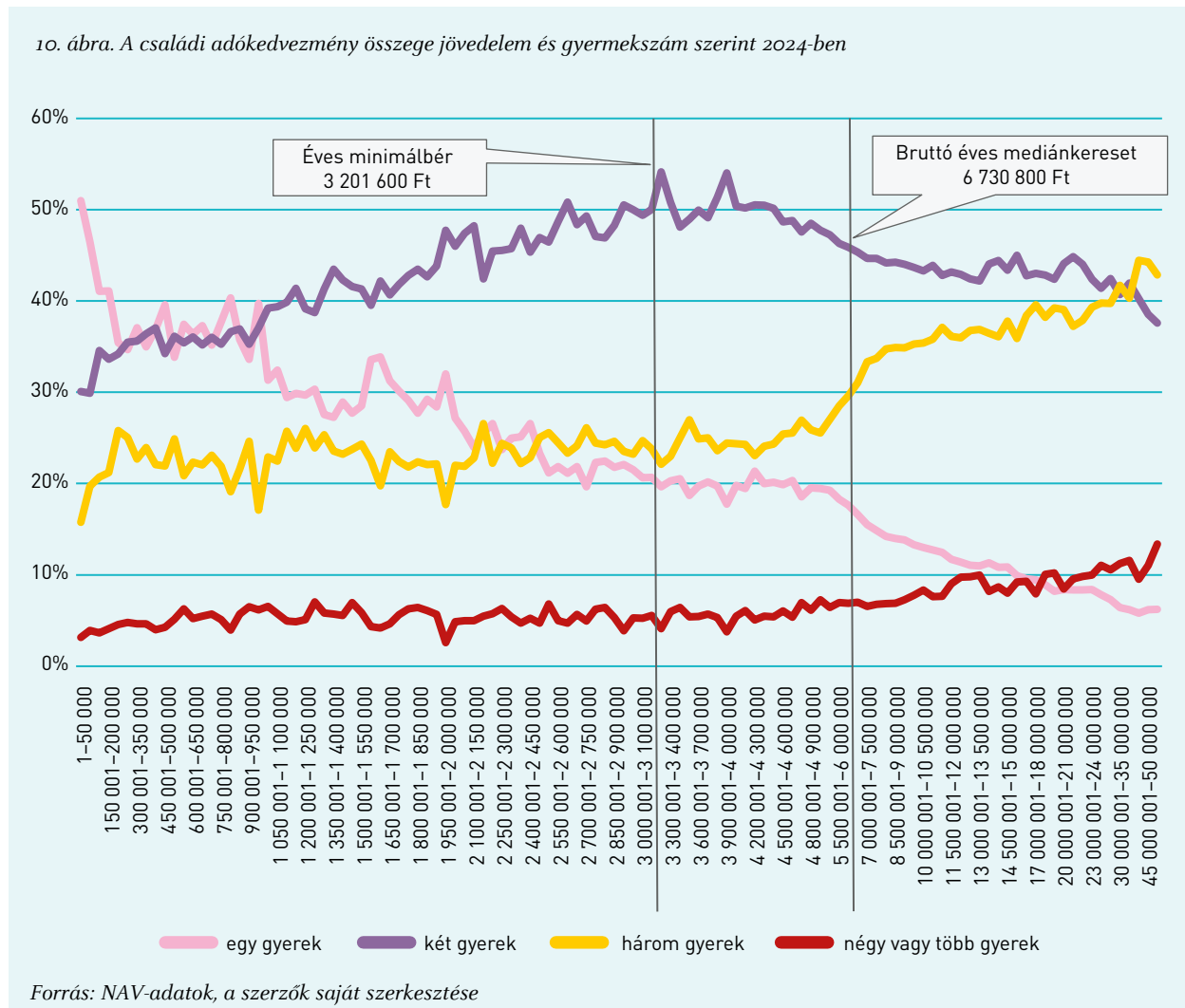
A két gyermeket nevelők által igényelt adókedvezmény összege növekvő tendenciát mutat a minimálbér alatti jövedelemsávokban, amelyet a magasabb jövedelmi kategóriákban stagnálás, majd csökkenés követ. Ismeretes, hogy a kétgyermekes családok számára biztosított adókedvezmény összege jelentősen magasabb, mint az egygyermekesek esetében. Az alacsonyabb jövedelmű háztartások számára a kedvezmény érzékelhető mértékben növeli a rendelkezésre álló jövedelmet, viszont a magasabb jövedelműek esetében a kedvezmény relatív súlya kisebb (Varga 2024).

A három gyermeket nevelőknél az igényelt összeg tekintetében egyértelmű növekedés mutatható ki a jövedelem függvényében és mediánkereset feletti

jövedelem esetében. A négy vagy több gyermeket nevelőkre is ez jellemző, de enyhébb mértékben (lásd a 10. ábrát). Ennek egyik legfontosabb oka a magyar családtámogatási rendszer erősen pronatalista, többgyermekes családokat támogató struktúrája. A három vagy több gyermek után járó családi adókedvezmény jelentős összegű, amely teljes mértékben csak olyan háztartásokban használható ki, ahol a szülők adóköteles jövedelme kellően magas. Az alacsonyabb jövedelmű családok esetében

gyakran nem áll rendelkezésre elegendő adóalap a teljes kedvezmény érvényesítéséhez. Emiatt a magasabb jövedelmű többgyermekes családok aránya nagyobb a felhasznált kedvezmény tekintetében. Ugyanakkor a nagycsaládosok körében erősebb a jövedelmi heterogenitás, hiszen egyaránt megtalálhatók közöttük a magas jövedelmű, stabil munkaerőpiaci helyzetben lévők és az alacsonyabb jövedelmű családok is.

10. ábra. A családi adókedvezmény összege jövedelem és gyermekszám szerint 2024-ben

A családi adókedvezményt érvényesítők arányának és az igényelt összegnek az alakulása gyermekszám és jövedelmi kategóriák szerint

2024-ben a családi adókedvezményt érvényesítők legnagyobb hányada (45%) egygyermekes volt, akik a teljes keretösszeg 16%-át használták fel. Esetükben elmondható, hogy a különböző

jövedelmi csoportok között az igénybe vevők aránya és az általuk érvényesített kedvezmény összege viszonylag kiegyenlítetten oszlik meg. Az adatok alapján az egygyermekes családok közel fele mediánkereset feletti jövedelemmel rendelkezik, valamivel több mint harmaduk pedig a középső jövedelemkategóriába tartozik. Legkevesebben vannak a minimálbér alatti jövedelemmel rendelkező

egygyermekes családok, ami arra utal, hogy a kedvezmény igénybevételéhez szükséges adóalap megléte kedvezőbb feltételeket teremt a magasabb jövedelmű háztartások számára (lásd a 11. ábrát). 2024-ben a kedvezményben részesülők több mint egyharmada (37%) két gyermek után igényelte a támogatást, felhasználva a keretösszeg legnagyobb részét (45%). A vizsgált jövedelemkategóriákon belül az adókedvezményt érvényesítők részaránya és a rájuk eső kedvezmény összege a kétgyermekeseknél is egyenletesen oszlik meg. Többségben (53,5%) vannak a mediánkereset feletti jövedelemmel rendelkezők, felhasználva a kétgyermekesekre jutó kedvezmény valamivel több mint felét (57,9%). Harmaduk (33,1%) jövedelme a minimálbér és a mediánbér közé esik, ők a keretösszeg 34,6%-át érvényesítették, a minimálbér alatti jövedelemkategóriába tartozók aránya pedig 13,3%, akik a büdzsé 7,5%-át vették igénybe. A kétgyermekes családok esetében is látszódik, hogy az adókedvezmény érvényesítése a személyijövedelemadó-alap nagyságától függ, így a legalacsonyabb keresettel rendelkező háztartások esetében nehezebb a kedvezmény teljes kihasználása (lásd a 12. ábrát).

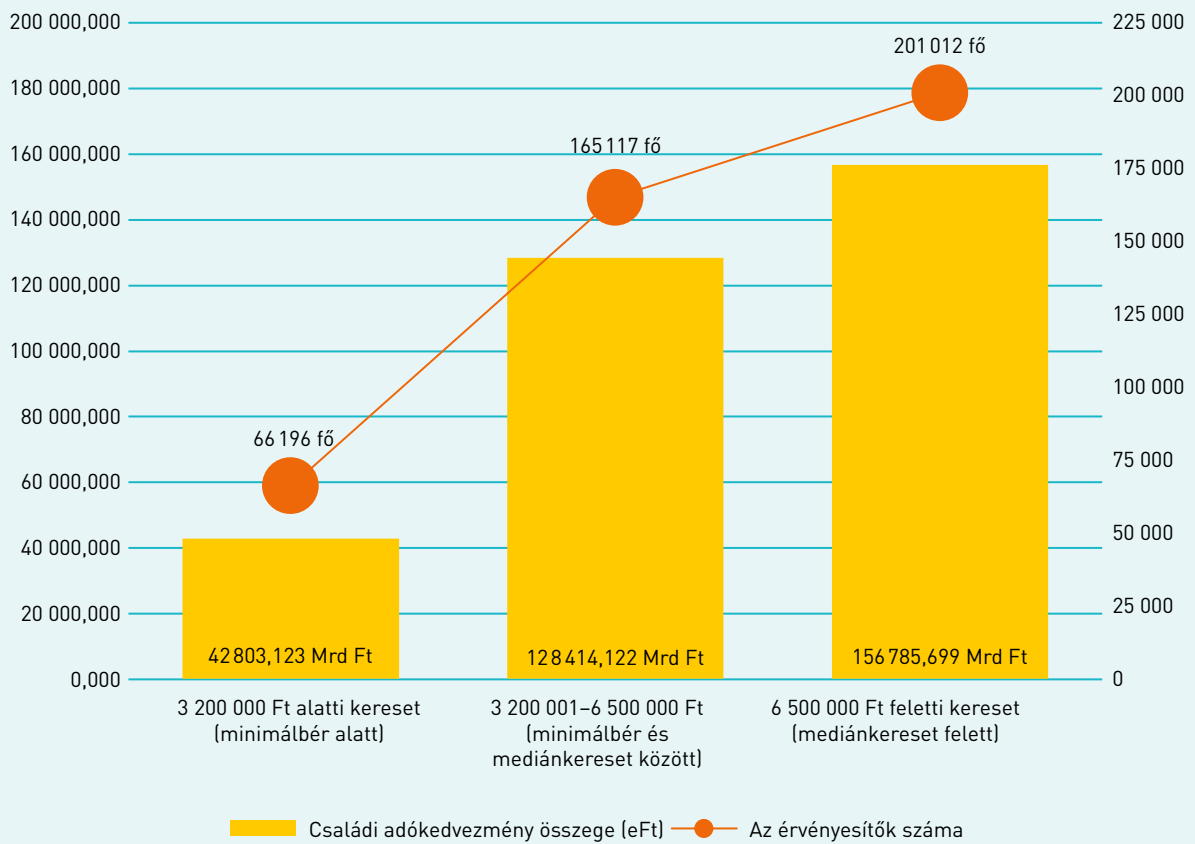
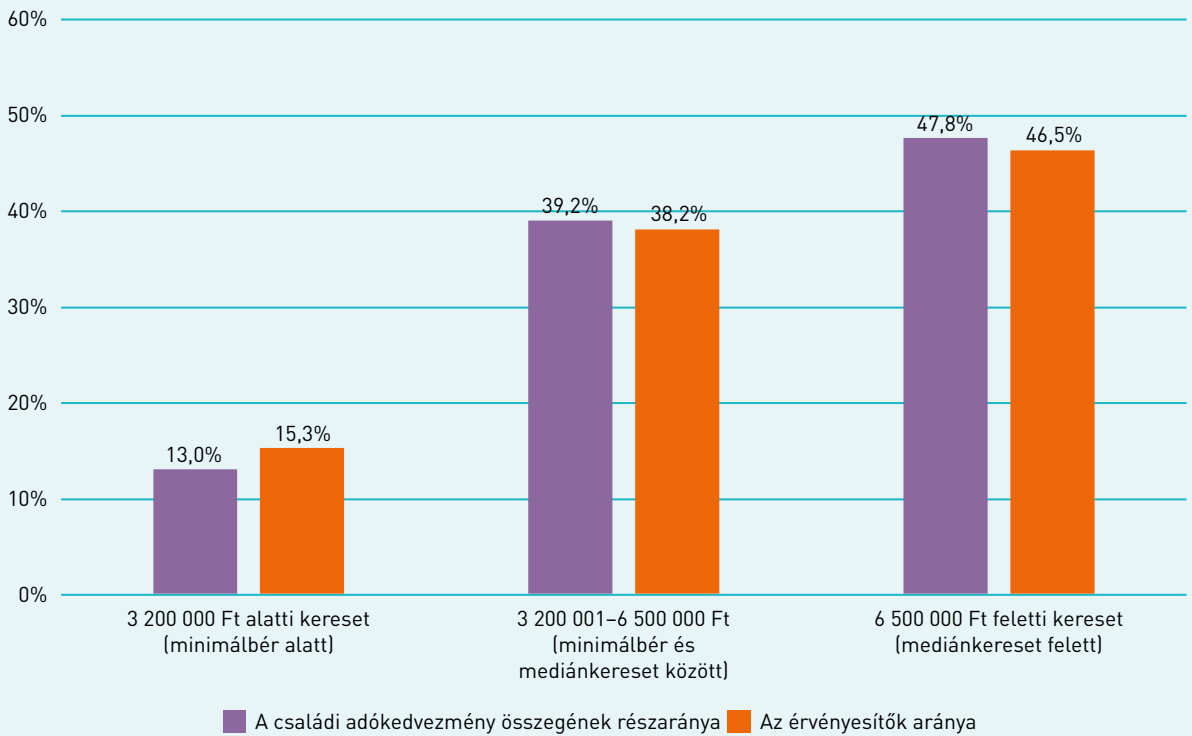
2024-ben a kedvezményt igénylők 15%-a háromgyermekes család volt, akik a rendelkezésre álló éves büdzsé harmadát igényelték. A háromgyermekesek körében a mediánkereset feletti jövedelemmel rendelkező családok aránya meghaladja a kétharmadot (68%), és ők érvényesítették a rájuk eső kedvezmény jelentős részét (51,3%). A középső jövedelemkategóriába tartozó közel egyharmad (31,5%) a keretösszeg negyedét (26,6%) tudta hasznosítani. A három gyermeket nevelők 17,2%-a minimálbér alatti jövedelem mellett a keretösszeg mindössze 5,5%-át tudta érvényesíteni.

Az adatok azt igazolják, hogy a háromgyermekes családok esetében a kedvezmény összege jelentősen magasabb, amelynek teljes kihasználásához egy viszonylag magasabb jövedelmi szint szükséges, de az is látszódik, hogy a gyermekszám emelkedésével egyre magasabb a minimálbér alatti jövedelemmel rendelkező kedvezményben részesülő családok hányada, miközben a keretösszeg rájuk eső része egyre kevesebb (lásd a 13. ábrát).

2024-ben a családi kedvezményt igénylők körében a négy vagy több gyermeket nevelők aránya alacsony (3%), azonban a rendelkezésre álló keretösszegeből arányuknál nagyobb részt érvényesítettek (7%). Jövedelemkategóriák szerinti eloszlásuk hasonló mintázatot mutat a háromgyermekesekhez, viszont a legalacsonyabb jövedelemmel rendelkező 20,6% az igénybe vehető adókedvezmény mindössze 5,5%-át tudta érvényesíteni (lásd a 14. ábrát). Az eredmények összességében összhangban állnak a magyarországi társadalmi és gazdasági folyamatokkal. Az elmúlt években a családpolitikai intézkedések – például a családi adókedvezmény bővítése – a gyermekvállalás ösztönzését célozták, ugyanakkor az adókedvezmény jellegéből adódóan annak tényleges kihasználása erősen függ az adózók foglalkoztatottságtól. A magasabb jövedelmű háztartások, ahol a szülők dolgoznak, nagyobb adóalappal rendelkeznek, így a kedvezményt teljes mértékben képesek érvényesíteni, míg az alacsonyabb jövedelmű családok esetében a kedvezmény kihasználtsága gyakran korlátozottabb. Bár a három- vagy többgyermekes nők foglalkoztatása 2010 és 2023 között jelentősen javult (Lentner – Fűrész 2025), még így is nehezebb a többgyermekes nők munkaerőpiaci visszatérése (Leitheiser – Veroszta 2021, Fedor – Toldi 2017), ami negatívan befolyásolhatja az igényelhető kedvezmények mértékét. A minimálbér alatti jövedelemmel rendelkező, több gyermeket nevelő háztartások esetében az igénylők aránya meghaladja a rájuk jutó családi adókedvezmény részarányát. A gyermekek számának növekedésével ez a különbség tovább erősödik, vagyis az igénylők aránya és az általuk ténylegesen érvényesített kedvezmény nagysága közötti eltérés fokozatosan növekszik.

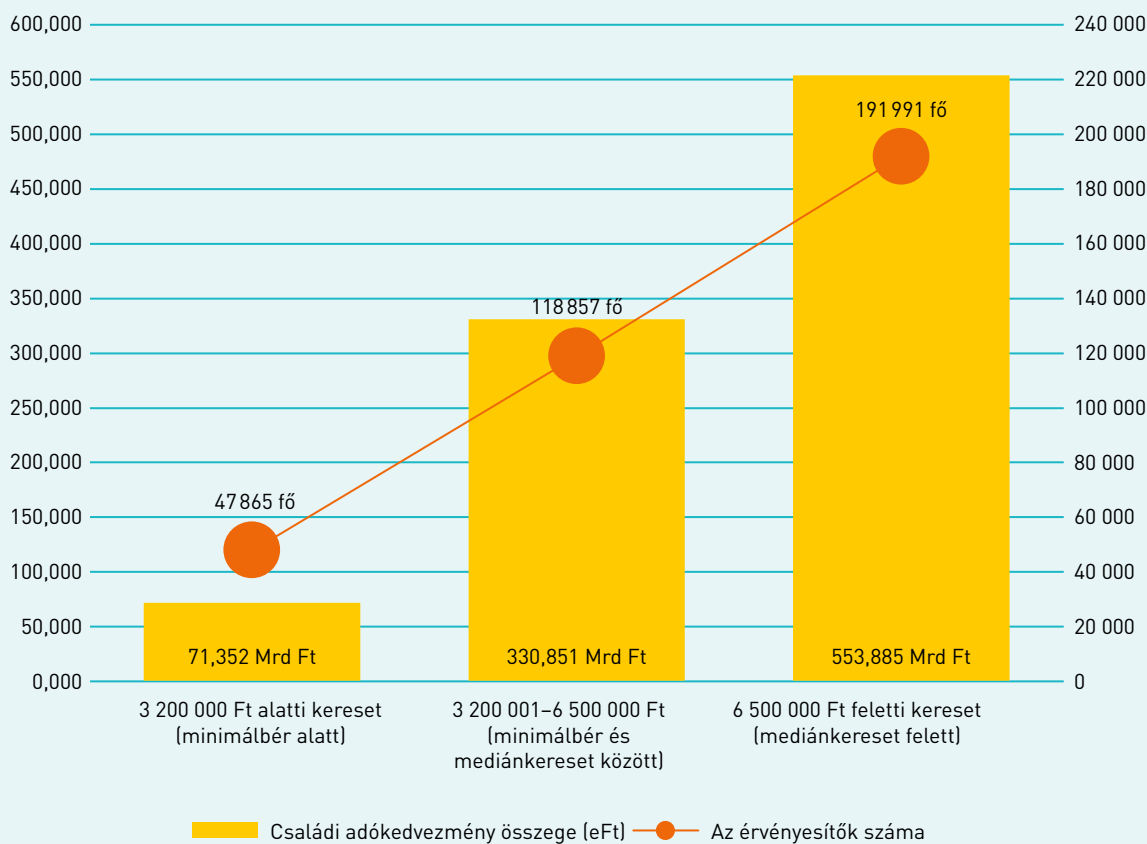
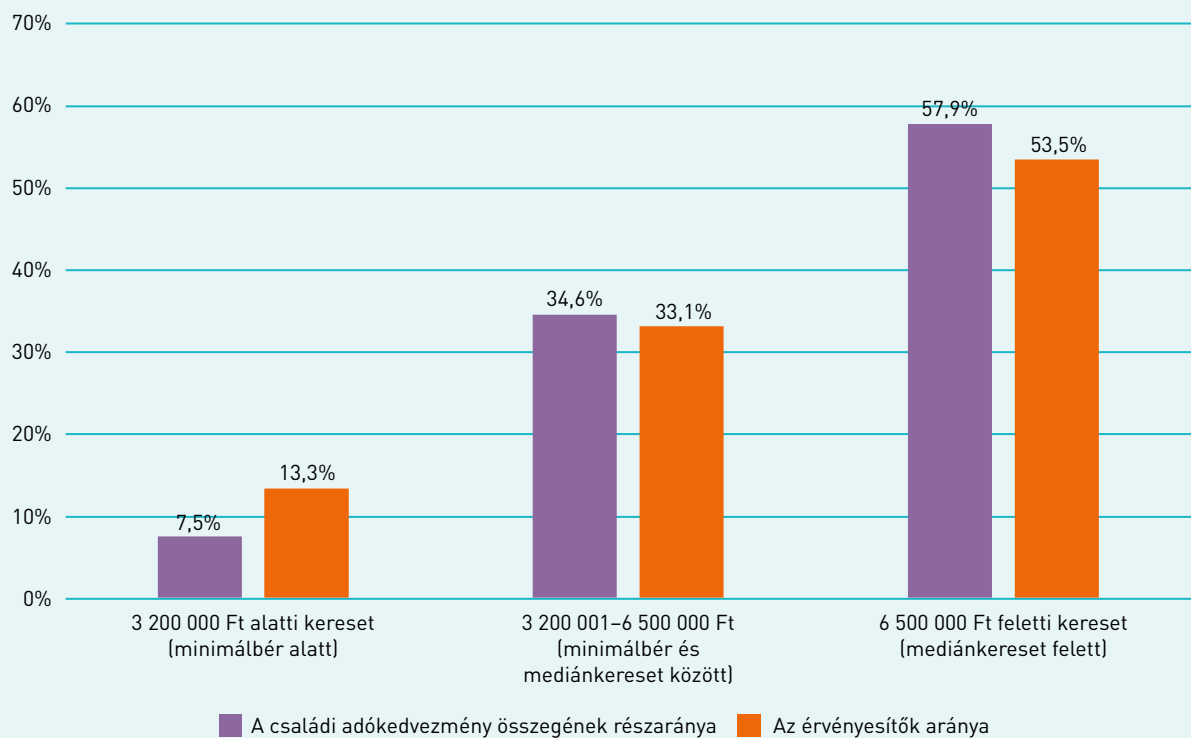
Összességében elmondható, hogy az adókedvezményben részesülő gyermeket nevelő családok relatív többségének a jövedelme 2024-ben mediánkereset feletti volt, és a családi adókedvezmény rendelkezésre álló keretösszegének nagyjából 60%-át ők vették igénybe, illetve a nevelt gyermekek számával együtt nőtt a felhasznált összeg rájuk eső részaránya.

11. ábra. Az egy gyermeket nevelők családi adókedvezménye jövedelemkategóriák szerint

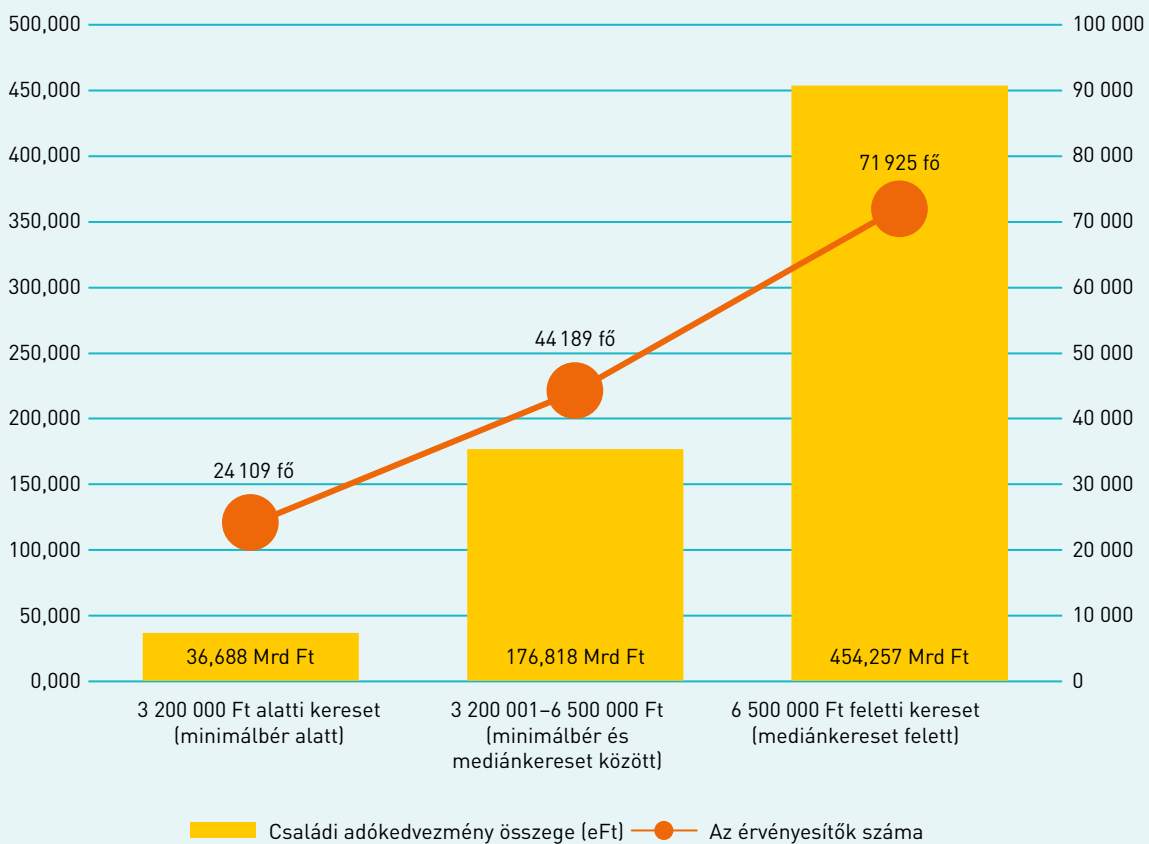
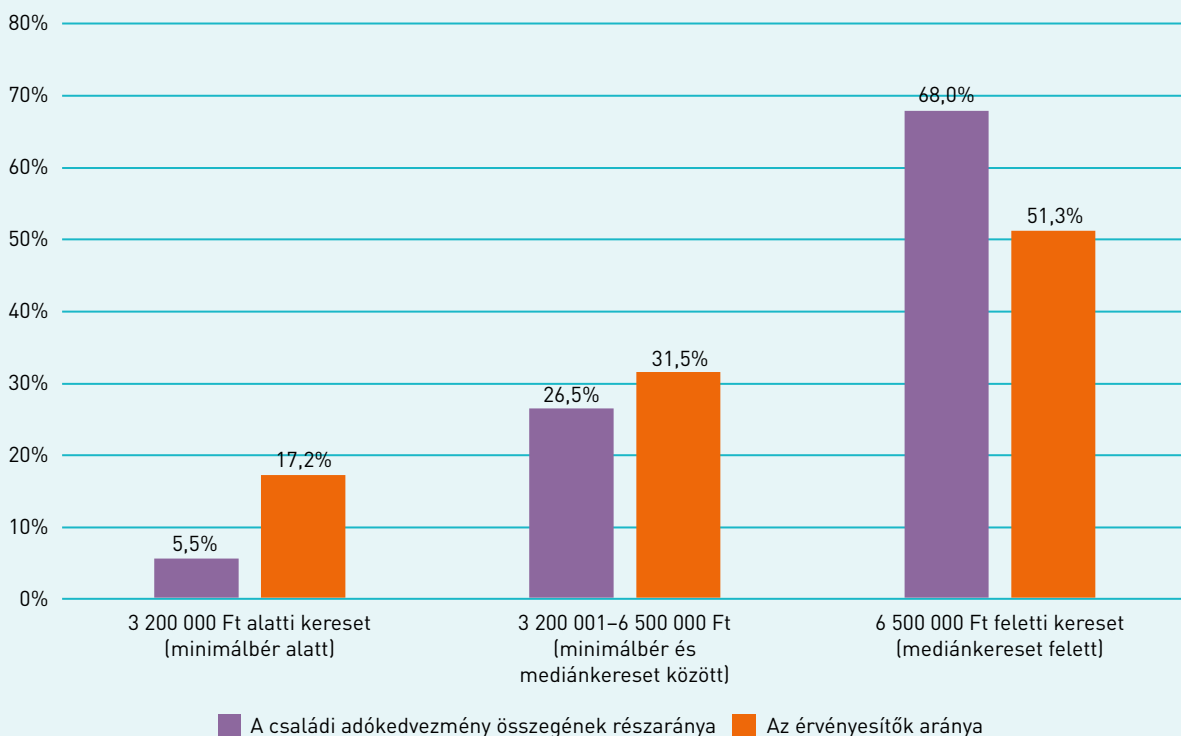
Forrás: NAV-adatok, a szerzők saját szerkesztése

12. ábra. A két gyermeket nevelők családi adókedvezménye jövedelemkategóriák szerint

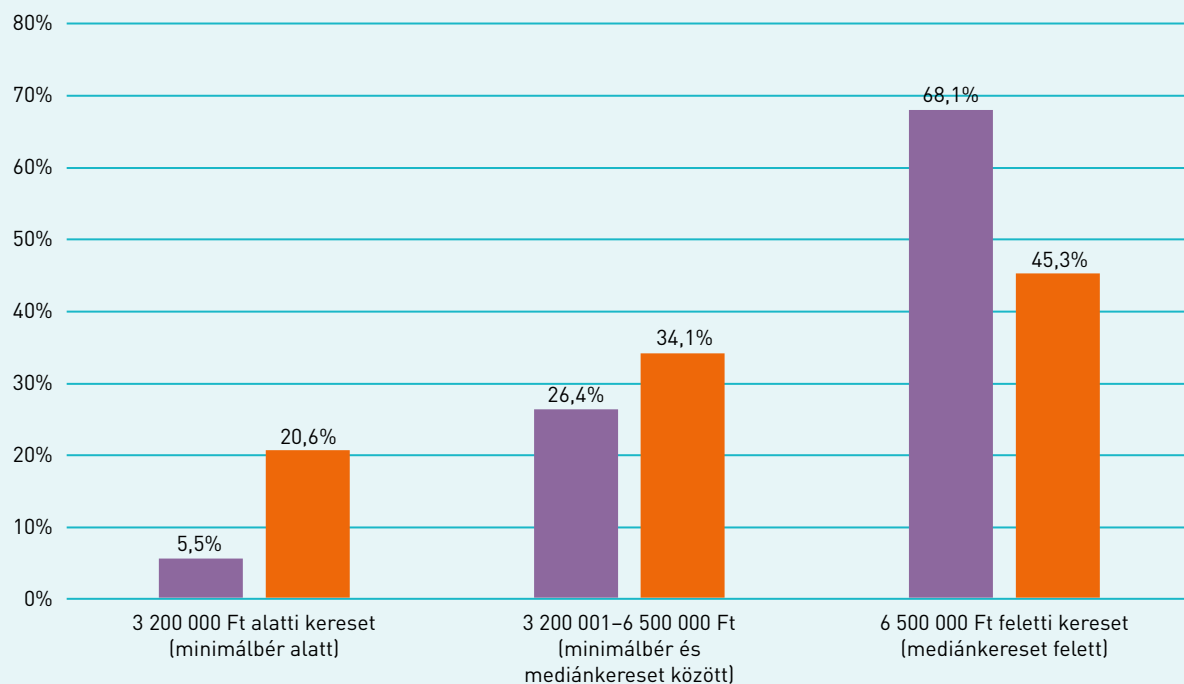
Forrás: NAV-adatok, a szerzők saját szerkesztése

13. ábra. A három gyermeket nevelők családi adókedvezménye jövedelemkategóriák szerint

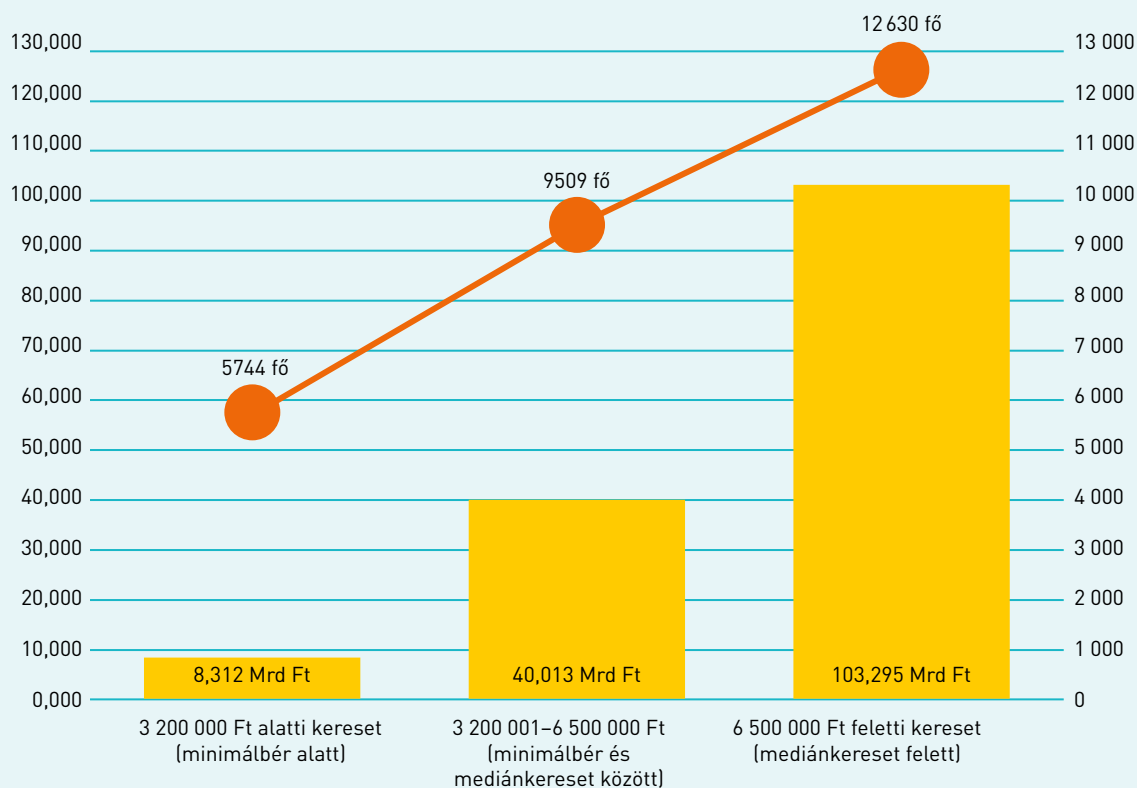

Forrás: NAV-adatok, a szerzők saját szerkesztése

14. ábra. A négy vagy több gyermeket nevelők családi adókedvezménye jövedelemkategóriák szerint

■ A családi adókedvezmény összegének részaránya ■ Az érvényesítők aránya

■ Családi adókedvezmény összege (eFt) —●— Az érvényesítők száma

Forrás: NAV-adatok, a szerzők saját szerkesztése

A hipotézisek értékelése

Megállapítható, hogy a vizsgálat eredményei mind a négy hipotézist alátámasztják. A családi adókedvezmény igénybevételének szerkezete azt mutatja, hogy az intézkedés széles társadalmi rétegeket érint, ugyanakkor a kedvezmény teljes összegének koncentrációja elsősorban a középső

jövedelmi csoportokban figyelhető meg. A területi különbségek arra utalnak, hogy a támogatás relatív súlya a kevésbé fejlett régiókban nagyobb, miközben a 2014 és 2024 közötti évtizedben a kedvezmény jövedelmekhez viszonyított jelentősége mérséklődött.

2. táblázat. A hipotézisek értékelésének összefoglalása

Hipotézis	Empirikus megállapítás	Értékelés
H1: A családi adókedvezményt igénybe vevők jelentős része az alsó és középső jövedelmi decilisekbe tartozik	A jövedelmi decilisek szerinti elemzés szerint az igénybe vevők közel fele az alsó három jövedelmi tizedbe tartozik, ami azt jelzi, hogy a kedvezmény az alacsonyabb jövedelmű háztartások körében is széles körben jelen van	Megerősítve
H2: A középső jövedelmi csoportoknál realizálódik a legnagyobb abszolút összegű családi adókedvezmény	Bár az igénybe vevők jelentős része az alacsonyabb jövedelmi csoportokból kerül ki, a kedvezmény teljes összegének legnagyobb részét a középső jövedelmi csoportok érvényesítik, mivel ezek a háztartások jellemzően elegendő adóalappal rendelkeznek a kedvezmény kihasználásához	Megerősítve
H3: A családi adókedvezmény jövedelemhez viszonyított aránya magasabb az alacsonyabb jövedelmű régiókban	A területi elemzés szerint a kedvezmény jövedelemhez viszonyított aránya a kevésbé fejlett vármegyékben magasabb, míg a magasabb jövedelmű régiókban – különösen Budapesten – alacsonyabb	Megerősítve
H4: A családi adókedvezmény relatív súlya a jövedelmekhez képest csökkent az elmúlt évtizedben	A jövedelmek növekedési üteme meghaladta a kedvezmény nominális növekedését, így a kedvezmény aránya az egy adózóra jutó jövedelemhez viszonyítva 12,8%-ról 7,1%-ra csökkent	Megerősítve

Forrás: KSH és NAV adatok alapján, saját szerkesztés

Az elemzés korlátai

Az elemzés elsősorban leíró statisztikai módszerekre épül, ezért az eredmények elsősorban a családi adókedvezmény igénybevételének mintázatait mutatják be, és nem teszik lehetővé oksági összefüggések egyértelmű azonosítását. A jövedelmi és területi különbségek mögött számos olyan tényező állhat – például a munkaerőpiaci struktúra, a háztartások demográfiai összetétele vagy a regionális gazdasági fejlettség –, amelyek külön elemzést igényelnének. További korlátot jelent, hogy a rendelkezésre álló adatok az adókedvezmény tényleges igénybevételét

mutatják, de nem teszik lehetővé annak vizsgálatát, hogy az egyes háztartások mekkora kedvezményre lennének jogosultak elméletileg. Emiatt a kedvezmény kihasználtságának pontos mértéke csak korlátozottan becsülhető meg.

A jövőbeni kutatások számára ezért fontos irány lehet a mikroszintű adatokon alapuló ökonometriai elemzés, amely képes lehet feltárni a családi adókedvezmény és a gyermekvállalási döntések közötti oksági kapcsolatokat.

Összegzés

A családi típusú adózás és azon belül az új alapokra helyezett családi adókedvezmény 2011-es bevezetése, majd 2014-ben járulékkedvezménnyel történő kiegészítése markáns változást jelentett a magyar családpolitikában. Az intézkedések nyomán a munkavállaláshoz kötött családtámogatási eszközök bővülése került a kormányzati cselekvés fókuszába.

A NAV adatai alapján 2024-ben összesen 959 144 fő összesen 2103 milliárd forint után családi adókedvezményt érvényesített. A kedvezményként érvényesített összeg mintegy négyötöde az alsó és a középső jövedelmi csoportokban (első–hetedik jövedelmi decilisek) jelent meg. A jövedelmi decilisek alapján a családi adókedvezményt érvényesítők közel fele (47,5%) az első–harmadik decilisbe tartozott. A jövedelemsávok szerinti vizsgálat alapján az igénylők felének az éves jövedelme a mediánkereset alatt volt, 15%-uknak pedig még a minimálbért sem érte el az éves keresete, miközben a rendelkezésre álló keretösszeg 60%-át a mediánkereset feletti jövedelemmel rendelkezők vették igénybe.

A gyermekek száma szerinti bontás alapján a kétgyermekes családok használták fel a családi adókedvezmény teljes összegének legnagyobb részét, miközben az igénylők körében az egy gyermeket nevelők voltak a legtöbben. A mediánkereset feletti jövedelemmel rendelkezőknél gyakoribb, hogy több gyermek után veszik igénybe az adókedvezményt, míg az ennél alacsonyabb jövedelmű csoportokban az egygyermekes családok vannak relatív többségben. Az eredmények összességében arra utalnak, hogy a családi adókedvezmény – a kritikák ellenére – az alacsonyabb jövedelmű csoportok számára is jelentős támogatást jelenthet, amennyiben az adóalapjuk elegendő a kedvezmény érvényesítéséhez, ami összhangban áll több korábbi kutatás megállapításaival (Lentner et al. 2017, Varga 2024, Székely – Agócs 2023).

A tanulmány eredményei ugyanakkor arra utalnak, hogy a családi adókedvezmény reálértéke az elmúlt évtizedben mérséklődött, ezért az intézkedés hatásának fenntartása érdekében indokolttá vált annak

időszakos felülvizsgálata. 2024-ben a családok jövedelmének már kisebb hányadát tette ki a családi adókedvezmény, mivel a havi bruttó átlagkereset összege közel a háromszorosára emelkedett 2014 és 2024 között (237 695 forintról 646 635 forintra), miközben az érvényesített családi adókedvezmény összege csak kisebb mértékben, megközelítőleg másfélszeresére nőtt.

A KSH adatai szerint 2014-ben az egy adózóra jutó személyijövedelemadó-alapot képező jövedelem országos átlaga 2,044 millió forint volt, amely 2024-re 5,826 millió forintra emelkedett. Területi bontásban a családi kedvezmény aránya az egy adózóra jutó személyijövedelemadó-alapot képező jövedelemhez képest Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében volt a legmagasabb (15,5%), míg Budapesten a legalacsonyabb (9,5%). 2024-ben szintén Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében (8,9%) jelentette a legnagyobb arányú támogatást, míg a fővárosban (4,8%) a legkisebbet. Összességében megállapítható, hogy 2014 és 2024 között országos szinten a családi adókedvezmény átlagos aránya az egy adózóra jutó személyijövedelemadó-alapot képező jövedelemhez viszonyítva 12,8%-ról 7,1%-ra csökkent. Emellett a Nyírády és munkatársai (2025) által vizsgált 2022-es évhez képest 2024-re további mérséklődés figyelhető meg.

A rendelkezésre álló adatok alapján tehát megállapítható, hogy az elmúlt években a jövedelmek és a megélhetési költségek dinamikus emelkedésével párhuzamosan a családi kedvezmény összege változatlan maradt, relatív súlya ezért csökkent. Ezt felismerve a kormány 2026. január 1-jétől megduplázta a gyermekek után járó adókedvezmény összegét a 2025. július 1-je előtti állapothoz képest. A tanulmány további kutatási irányaként indokolt lehet annak vizsgálata, hogy a családi adókedvezmény teljes körű megduplázása a személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelemhez viszonyítva milyen mértékben növeli a támogatás relatív súlyát.

Köszönetnyilvánítás

A kutatás a Makovecz Campus Alapítvány (MCA) – Collegium Professorum Hungarorum (CPH) keretében készült.

Felhasznált irodalom

- Barzó, T. (2023). A demográfiai kihívásokra adott családpolitikai válasz hazánkban. *Miskolci Jogi Szemle* 18(2), 23–41. <https://doi.org/10.32980/MJSz.2023.2.23>
- Esping-Andersen, G. (1999). *Social foundations of postindustrial economies*. Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/0198742002.001.0001>
- Európai Bizottság (2025). *A Tanács ajánlása Magyarország gazdaság-, szociális, foglalkoztatás-, strukturális és költségvetési politikájáról*. COM (2025) 217 final. https://commission.europa.eu/document/download/60e352ef-04a5-45ba-8793-717029584168_hu?filename=COM_2025_217_1_HU_ACT_part1_v2.pdf
- European Economic and Social Committee. (2011). Opinion of the European Economic and Social Committee on the role of family policy in demographic change (own-initiative opinion). Official Journal of the European Union. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52011AEo8>
- Fedor, A. R., Toldi, A. (2017). Labour market opportunities of women with young children after childbirth. *Kontakt* 19(3), e220–e226. <https://doi.org/10.1016/j.kontakt.2017.07.003>
- Fuchs, V. R. (2003). *A nemek közötti gazdasági egyenlőtlenségekről*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.
- Fűrész, T., Molnár, B. (2022). Ösztönző állam – ösztönző családpolitika. In Parragh, B., Báger, G. (Eds.). *Az ösztönző állam válságkezelése II*. Budapest: Ludovika, 219–240.
- Gauthier, A. H. (2002). Family policies in industrialized countries: Is there convergence? *Population (English Edition)* 57(3), 447–474. <https://doi.org/10.3917/popu.203.0457>.
- György, L., Horváth, G., Molnár, D. (2024). Meritocratic economic policies in the service of the middle class. *Public Finance Quarterly* 70(1), 9–28. https://doi.org/10.35551/PFQ_2024_1_1
- Immervoll, H., Barber, D. (2005). Can parents afford to work? Childcare costs, tax-benefit policies and work incentives. *OECD Economic Studies* 2005(1), 43–83. <https://dx.doi.org/10.1787/312744260654>
- Király, G., Paksi, V. (2012). Bizonytalanság a munka és a magánélet egyes területein. In: Messing, V., Ságvári, B. (szerk.) *Közösségi viszonyulásaink – A családdal, az állammal és a gazdasággal kapcsolatos társadalmi attitűdök, értékek európai összehasonlításban*. *Studies in Sociology – Szociológiai tanulmányok* 2012/1., 54–75. https://szociologia.tk.hu/uploads/files/archive/st_soc_2_1.pdf
- Kopp Mária Intézet (2025). *Elindult az új családi adócsökkentési program*. https://www.koppmariaintezet.hu/docs/Elindult_az_uj_csaladi_adocsokkentesi_program_elemzes%2020250701_vegl.pdf
- Kormany.hu. (2024). *Megduplazzuk a családi adókedvezményt*. <https://kormany.hu/hirek/megduplazzuk-a-csaladi-adokedvezmenyt>
- Kovács, F. (2022). Szociálpolitikai modellváltás Magyarországon a 2010 utáni kormányzás tükrében. *Metszetek* 11(3), 28–42. <https://doi.org/10.18392/metsz/2022/3/2>
- Központi Statisztikai Hivatal. (n. d. a) *STADAT 21.1.2.2. Egy főre jutó bruttó hazai termék vármegye és régió szerint*. https://www.ksh.hu/stadat_files/gdp/hu/gdpoo78.html
- Központi Statisztikai Hivatal. (n. d. b) *STADAT 20.1.1.47. A teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete nemzetgazdasági áganként*. https://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/muno183.html
- Központi Statisztikai Hivatal. (n. d. c) *STADAT 20.9.2.4. A teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó átlagkeresete a munkáltató székhelyének elhelyezkedése alapján, vármegye és régió szerint, negyedévente kumulált*. https://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/muno236.html
- Központi Statisztikai Hivatal. (2014). *Magyar Statisztikai Évkönyv 2014*. https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/evkonyv/evkonyv_2014.pdf
- Központi Statisztikai Hivatal. (2014). *Területi statisztikai évkönyv 2014*. <https://www.ksh.hu/evkonyvek/2014/teruleti-statisztikai-evkonyv-2014/html/tablak.html>
- Központi Statisztikai Hivatal. (2024). *Területi Statisztikai Évkönyv 2024*. <https://www.ksh.hu/evkonyvek/2024/teruleti-statisztikai-evkonyv-2024/html/indexhun.html>
- Krekó, J., Erős, H., Greskovics, B., Hajnal, Á., Lawson, A., Scharle, Á. (2021). *A magyar adórendszer újraelosztási hatásai*. Budapest: Szakpolitikai Elemző Intézet.
- Leitheiser, F., Veroszta, Zs. (2021). A várandósok szülés utáni munkavállalási terveit meghatározó tényezők. *Demográfia* 63(2–3), 199–228. <https://doi.org/10.21543/Dem.63.2-3.2>

- Lentner, Cs., Fűrész, T. (2025). A kisgyermekes szülők munkaerőpiaci részvételének elősegítése Magyarországon. *Acta Humana – Emberi Jogi Közlemények* 12(4), 5–26. <https://doi.org/10.32566/ah.2024.4.1>
- Lentner, Cs., Sági, J., Tatay, T. (2017). A magyar családtámogatási rendszer prioritásai. *Acta Humana* (3), 37–46.
- NIQ. (2024). *Purchasing power of Europeans increases to 18,768 euros in 2024*. <https://nielseniq.com/global/en/news-center/2024/purchasing-power-of-europeans-increases-to-18768-euros-in-2024/>
- Nyírády, A., Horváth, M., Ludescher, M., Pári, A., Uhljár, P., Dusa, Á. (2025). A családi adókedvezmény országos kihasználtsága KSH- és NAV-adatok alapján. *KAPOCS* 8(1–2), 105–127. <http://doi.org/10.63582/KAPOCS.2025.1-2.8>
- Nyírády, A., Pári, A., Székely, A., & Trieb, M. (2022). A különböző családtámogatási formák fontosságának megítélése. In Engler, Á., Purebl, Gy., Susánszky, É., & Székely, A. (Eds.), *Magyar lelkiállapot 2021: Család – egészség – közösség*. Budapest: Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért, 169–189
- OECD. (2019). *Taxing Wages 2019*. Paris: OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/tax_wages-2019-en
- OECD. (2021). PF1.1 Public spending on family benefits. *Family Database*. https://webfs.oecd.org/els-com/Family_Database/PF1_1_Public_spending_on_family_benefits.pdf
- OECD. (2023). *Family database*. OECD Publishing. https://webfs.oecd.org/Els-com/Family_Database/PF1_1_Public_spending_on_family_benefits.pdf
- Szabóné Bonifert, É. (2025). A családi adózás adóterhelésének jellemzői és helyettesíthetősége. *Statistikai Szemle* 103(4), 345–374. <https://doi.org/10.20311/stat2025.04.hu0345>
- Székely, A., Agócs, G. (2023). Adókedvezmények rendszere a magyar családpolitikában. *Kapocs* 6(2–3), 23–35. <https://doi.org/10.63582/KAPOCS.2023.2-3.3>
- Thévenon, O. (2011). Family policies in OECD countries: A comparative analysis. *Population and Development Review* 37(1), 57–87. <https://doi.org/10.1111/j.1728-4457.2011.00390.x>
- Varga, E. T. (2023). *The impact of the tax relief to families on household income in Hungary*. Digital Library of the European Council for Modelling and Simulation, 100–106. <https://doi.org/10.7148/2023-0100>
- Varga, E. T. (2024). A magyarországi családi adó- és járulékkezdmény kihasználhatósága az egyes jövedelmi tizedekben – Egy kísérlet a hazai családi kedvezmény újraelosztó hatásának megállapítására adatok szimulációjával. *Marketing & Menedzsment* 58(1), 65–77. <https://doi.org/10.15170/MM.2024.58.01.07>
- Wágner, T., Horváth, M., Pári, A. (2026). A magyar családi adókedvezmény elméleti háttere, története és társadalmi megítélése. *Kapocs* 9(1–2). <https://doi.org/10.63582/KAPOCS.2026.1-2>